

EESTI NSV PÕLLUMAJANDUSE MINISTEERIUM

**KOLHOOSIMETSADE
MAJANDAMISE EESKIRJAD**

Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumi
Teaduslik-Tehnilise Informatsiooni Valitsus

Tallinn 1970

KOLHOOSIMETSADE MAJANDAMISE EESKIRJAD

1. Käesolevad kolhoosimetsade majandamise eeskirjad on koostatud kolhooside, kolhoosivaheliste metsamajandite ja metskondade, põllu- ja metsamajanduse organide, metsamajandite, metsatööstuskeskuste, tööstuslike metsamajandite ja muude metsamajanduse ettevõtete, aga ka teiste ettevõtete, asutuste, organisatsioonide ja isikute, kes kasutavad kolhoosimetsi.

2. Kolhoosimets on NSV Liit riikliku metsafondi osa. Kolhoosimetsade koosseisu kuuluvad kolhooside tähtajataks (põlises) kasutamiseks kindlalt määratud asuvad ja maastikdokumentides kehtestatud korras registreeritud looduslikud metsad, metsakultuurid (kaasa arvatud kultuurimetsad), metsastamiseks kuuluvad raietükid.

Kolhoosimetsade põlvkondade kolhooside majandisese maakorralduse ja kolhoosimetsade metsakorralduse läbiviimiseks. Metsastunud ja võrastatud põllumajanduslikke kolvikuid kolhoosimetsade koosseisu ei arvata.

3. Kolhoosid on kolhoosimetsades täisõiguskandidid ja kannavad vastutust kolhoosimetsade majandamise eest. Metsa raiumine ja teisejärguliste metsade kasutamine on muude tarbijate poolt kolhoosimetsades on kolhooside ja kolhoosivaheliste metsamajandite nõusolekuta keelatud.

4. Metsamajandus kolhoosides on ühismajandamise haru, mis aitab kaasa põllumajandusliku tootmise edasisele arengule ja tõusule.

Kolhoosimetsad liiduvad põllukaitse, erosioonivastaseid, vee-

Edaspidi nimetatakse kolhoosivahelisi metsamajandite ja metskondade kolhoosivahelise metsamajanditeks.

Edaspidi nimetatakse kolhoosimetsade, metsakultuuride, metsastamiseks kuuluvate raietükkide metsamajanditeks.

Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumi
Teaduslik-Tehnilise Informatsiooni Valitsus

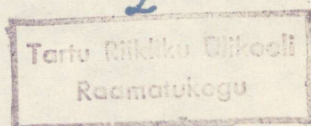
Originaali tiitel:

Правила ведения хозяйства в колхозных лесах

Утверждены в соответствии с постановлением
Совета Министров СССР от 4 марта 1968. г. № 144

Tõlkinud S. Koppelmann

2

77409

АРХИВКОГУ

KINNITAN:

NSV Liidu Ministrite Nõukogu
Riikliku Metsamajanduse Komitee
esimehe asetäitja
(allkiri)
V. NIKOLAJUK
19. märtsil 1969. a.

KINNITAN:

NSV Liidu põllumajanduse
ministri asetäitja
(allkiri)
I. VOLOVTŠENKO
19. märtsil 1969. a.

KOLHOOSIMETSADE MAJANDAMISE EESKIRJAD

(Kinnitatud vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1968. a. 4. märtsi
määrusele nr. 144)

I. ÜLDISED EESKIRJAD

1. Käesolevad kolhoosimetsade majandamise eeskirjad on kohustuslikud kolhoosidele, kolhoosidevahelistele metsamajanditele ja metskondadele¹, põllu- ja metsamajanduse organitele, metsamajanditele, metsatööstuskeskustele, tööstuslikele metsamajanditele ja muudele metsamajanduse ettevõtetele², aga ka teistele ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele ja kodanikele, kes kasutavad kolhoosimetsi.

2. Kolhoosimets on NSV Liidu riikliku metsafondi osa. Kolhoosimetsade koosseisu kuuluvad kolhoosidele tähtajatuks (põliseks) kasutamiseks kinnistatud maalel asuvad ja maa-arvestusdokumentides kehtestatud korras registreeritud looduslikud metsad, metsakultuurid (kaasa arvatud kaitsemetsaribad), metsastamisele kuuluvad raiestikud ja hukkunud puistud.

Kolhoosimetsade pindala määratakse kolhooside majandisese maakorralduse ja kolhoosimetsade metsakorralduse läbiviimisel.

Metsastunud ja võsastunud põllumajanduslikke kõlvikuid kolhoosimetsade koosseisu ei arvata.

3. Kolhoosid on kolhoosimetsade täieõiguslikud kasutajad ja kannavad vastutust nende õige majandamise eest. Metsa raiumine ja teisejärguliste metsamaterjalide varumine muude tarbijate poolt kolhoosimetsades on kolhooside ja kolhoosidevaheliste metsamajandite nõusolekuta keelatud.

4. Metsamajandus kolhoosides on ühismajapidamise haru, mis aitab kaasa põllumajandusliku tootmise edasisele arengule ja tõusule.

Kolhoosimetsad täidavad põllukaitse, erosioonivastaseid, vee-

¹ Edaspidi nimetatakse kolhoosidevahelisi metsamajandeid ja metskondi «kolhoosidevahelised metsamajandid».

² Edaspidi nimetatakse metsamajandeid, metsatööstuskeskusi, tööstuslikke metsamajandeid ja muid metsamajanduse ettevõtteid «metsamajandid».

kaitse ja muid funktsioone. Ühtlasi on nad ette nähtud kolhooside ühismajapidamise ja kolhoosnike puiduvajaduse rahuldamiseks ning kõrvalkasutusteks ja metsatöönduste arendamiseks.

Kolhoosimetsade majandamine peab olema suunatud metsade säilitamisele ja taastamisele, nende kvaliteedi parandamisele ja produktiivsuse suurendamisele, samuti ka nende kaitseomaduste maksimaalsele tõstmisele põllumajanduslike kultuuride kõrgete ja püsivate saakide kindlustamiseks.

5. Tähtsuse ja kasutamisevõimaluste poolest jaotatakse kolhoosimetsad esimese ja teise grupi metsadeks.

Esimese grupi metsadeks arvatakse pinnase- ja põllukaitse metsaosad, stepimetsatukad, põllukaitse-metsaribad; puistud jää-rakutel, orgudes ja liivadel; metsad jõgede, kanalite, veehoidlate ja teiste veekogude kallaste keeluvööndites; raudteede ja maanteede kaitsemetsavööndid; linnade, tööstuskeskuste ja teiste asustatud punktide roheline vööndi, samuti kuurortide sanitaarkaitsevööndi metsad; erosioonivastased ja vett reguleerivad mägimetsad, pähklitööndusliku tsooni metsad, Lääne-Siberi ja Kasahstani metsaribad ning tundralähedased kaitsemetsavööndid.

Teise grupi metsadeks arvatakse kõik ülejäänud kolhoosimetsad.

Kolhoosimetsad määratakse gruppidesse ja viiakse üle ühest grupist teise liiduvabariigi ministrite nõukogu poolt põllumajandusorganite ettepanekul.

6. Kolhoosimetsade majandamist ja selle organiseerimist juhivad NSV Liidu Põllumajanduse Ministerium, põllumajandusorganid liiduvabariikides ja kohtadel.

Kolhoosimetsade majandamist ja selle organiseerimist reguleeritakse kolhoosimetsade põhimääruse ja käesolevate eeskirjadega.

7. Kolhoosimetsi majandavad kolhoosid vahetult või kolhoosidevaheliste metsamajandite kaudu.

Metsade majandamiseks ja valveks on kolhoosidel metsakasvatuse spetsialistid ja metsavahid, tuleohtlikul perioodil rakendatakse tööle ka ajutised tulevalvurid.

Kolhoosimetsade ühiseks majandamiseks, metsaressursside ratsionaalseks kasutamiseks ja metsatöönduste arendamiseks võivad kolhoosid organiseerida kolhoosidevahelisi metsamajandeid.

Otsuse kolhoosidevahelise metsamajandi liikmeks astuda võtab vastu kolhoosiliikmete üldkoosolek (volinike koosolek). Kolhoosidevaheline metsamajand tegutseb vastavalt põhimäärusele, mille on vastu võtnud vastavate kolhooside volinike koosolek ja mis on registreeritud rajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitees. Nimetatud põhimäärus töötatakse välja liiduvabariigi ministrite nõukogu (või tema korraldusel liiduvabariigi põllumajanduse ja metsamajanduse organite) poolt kinnitatud kolhoosidevahelise metsamajandi näidispõhimääruse alusel.

Kolhoosidevaheliste metsamajandite tootmis-majandusliku tege-

vuse juhtimiseks moodustatakse vajaduse korral oblastite, kraide ja liiduvabariikide kolhoosidevaheliste metsamajandite koondised liiduvabariikide ministrite nõukogude poolt määratud ja NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumiga kooskõlastatud korras.

8. Vastutust kolhoosimetsade valve, nende õigeaegse taastamise ja õige majandamise eest kannavad kolhooside juhatused, kolhoosidevaheliste metsamajandite nõukogud, rajoonis, oblastis, kraisis, autonoomses ja liiduvabariigis tervikuna aga vastavad põllumajandusorganid.

Kolhooside juhatustele ja kolhoosidevaheliste metsamajandite nõukogudele on pandud:

- a) kolhoosimetsade metsakorraldustööde organiseerimine;
- b) metsamajanduslike abinõude väljatöötamine, metsamajandusliku arvestuse ja aruandluse pidamine kehtestatud vormide kohaselt;
- c) metsavalve organiseerimine tulekahjude, omavoliliste raiete ja teiste metsarikkumiste ärahoidmiseks, metsakahjurite ja seenhaiguste tõrje ning kasuliku metsafauna kaitse organiseerimine;
- d) raielankide eraldamine metsa raiumiseks, kasvava metsa väljaandmine, peakasutus-, hooldus- ja sanitaarraiate tegemine, metsa puhastamine raiejäätmetest ja lamapuidust;
- e) metsaraiefondi ratsionaalse kasutamise, metsaabitööstuste ja puidu ümbertöötamise arendamise, metsavarumise jäätmete ja teisejärguliste metsamaterjalide kasutamise kindlustamine;
- f) tööde organiseerimine põllukaitse-metsaribade loomiseks ja metsa rajamiseks jäärakutele, uhteorgudesse, jõgede ja veekogude kallastele, liivikutele ning teistele põllumajanduslikuks kasutamiseks kõlbmatutele maadele; metsa taastamine raiestikel, põlendikel ja harvikutes; väheväärtuslike puistute rekonstrueerimine; puu- ja põõsaliikide seemnete varumine ning istutusmaterjali kasvatamine metsa taastamistöödeks;

g) metsamaade õige kasutamise tagamine heinaniitmiseks, kariloomade karjatamiseks ja teisteks kõrvalkasutusteks metsamajandust kahjustamata;

- h) metsakuivendustööde organiseerimine;
- i) teaduse ja tehnika saavutuste ning eesrindlike kogemuste rakendamine metsade majandamisel.

9. Kolhoosimetsade majandamise eeskirjade süstemaatilise rikkumise korral kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi poolt, samuti kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi kõrvalehoidumisel metsamajanduslike tööde täitmisest võib rajooni täitevkomitee põllu- ja metsamajandusorganite ettepanekul metsaraiumise kolhoosimetsades seisma panna.

10. Kolhoosimetsi võib liiduvabariigi ministrite nõukogu otsusel ja kolhoosiliikmete üldkoosoleku nõusolekul anda osaliselt või täielikult riiklike metsamajandusorganite käsutusse.

II. METSAFONDI ARVESTUS JA METSAKORRALDUS

11. Metsakorralduse eesmärgiks on kolhoosimetsade õige majandamine.

Metsakorralduse objektiks on kolhoosimetsade koosseisu kuuluvad maatükid.

Kolhooside metsakorraldusega tegelevad NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Metsamajanduse Komitee süsteemi metsakorraldusettevõtted ja -organisatsioonid lepingute alusel kolhooside või kolhoosidevaheliste metsamajanditega.

12. Metsakorralduse tulemusena koostatakse metsade majandamise perspektiivplaan, mis on põhidokumendiks kolhoosi metsamajanduslike abinõude ja metsamajanduse arendamise üldise suuna määramisel kümneks aastaks.

Metsade majandamise perspektiivplaan kinnitab oblasti (krai) põllumajanduse valitsus, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi põllumajanduse ministeerium kooskõlastatult vastavate metsamajanduse organitega.

Kolhoosimetsade järgmine metsakorraldus toimub kümne aasta pärast.

13. Metsade majandamise perspektiivplaanis määratakse kindlaks:

a) iga-aastaste pea- ja vahekasutus- ning taastamisraiete suurus majanduste (okaspuu-, kõvalehtpuu-, pehmelehtpuu- jne.) lõikes, samuti raievanused ja -kohad;

b) iga-aastased metsataastamistööde mahud ja nende paigutus;

c) abinõud metsa kaitseks tulekahjude, omavoliliste raiete, putukkahjurite ja seenhaiguste vastu, metsavalvetöötajate arv;

d) kõrvalkasutuste korraldamine ja metsatöönduste arendamine.

14. Korraldamata metsade¹ metsamajanduslike abinõude plaani koostab kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand. See kooskõlastatakse metsamajandiga ja kinnitatakse rajooni põllumajanduse valitsuses.

15. Enne metsakorralduse algust võib põllumajanduslikuks kasutamiseks kõlblikel aladel kasvavaid väheproduktiivseid metsi kehtestatud korras vahetada majanduslikult väärtuslike puuliikidega kaetud põllumajanduslike kõlvikute vastu samal pindalal.

Kui korraldamisele kuuluvates II grupi metsades on metsakaitse ja veehoiu tähtsusega alasid, viiakse need puistud kehtestatud korras üle I grupi metsadeks.

16. Peakasutus- ja taastamisraiete arvestuslangi määrab metsakorraldus eelseisvaks revisjoniperioodiks NSV Liidu Põllumajanduse Ministeriumi ja NSV Liidu Riikliku Metsamajanduse Komii-

¹ Korraldamata metsad on metsad, milles metsakorraldust ei ole tehtud või tehti 12 või rohkem aastat tagasi.

tee poolt kinnitatud kolhoosimetsade metsakasutuse suuruse arvestamise meetodika kohaselt.

Korraldamata kolhoosimetsade peakasutus- ja taastamisraiate vanused määratakse samal meetodil nagu naabermetsamajandites kehtestatud raiete vanusedki.

17. Kolhoosid või kolhoosidevahelised metsamajandid peavad kolhoosimetsade metsafondi arvestust NSV Liidu Riikliku Metsamajanduse Komiteega kooskõlastatud ja NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi poolt kinnitatud vormide kohaselt ning teevad selles iga-aastased muudatused.

18. Kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand eraldab kolhoosimetsade korraldamisel metsakorralduse salgale vajalikul arvul töölisi, transpordivahendeid ja ruume kinnitatud normidele ja hinnetele vastava tasu alusel.

III. METSAKASUTUS

19. Korraldatud kolhoosimetsades määratakse iga-aastase puidukasutuse suurus kinnitatud arvestuslangiga. Korraldamata kolhoosimetsades määrab iga-aastase puidukasutuse suuruse kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand kooskõlas põllu- ja metsamajanduse kohalike organitega ning kinnitab rajooni täitevkomitee.

20. Kolhoosimetsades tehakse järgmisi metsaraieid:

a) I grupi metsades — metsahooldusraieid, sanitaar- ja metsataastamisraieid;

b) II grupi metsades — peakasutus-, metsahooldus- ja sanitaarraieid.

21. Raided I grupi metsades peavad aitama suurendada metsa põllukaitselisi, erosioonivastaseid, veehoiu, sanitaar-hügieenilisi ja esteetilisi omadusi ning tagama kaitsefunktsioone kaotavate puistute järkjärgulise asendamise noore puisturindega. Ühtlasi peavad raided nendes metsades kindlustama puidu õigeaegse kasutamise enne selle tehniliste omaduste vähenemist.

I grupi metsades eraldatakse eri kaitsealad. Nendeks arvatakse:

a) 100 m laiused metsääred metsata avaruste piiril;

b) põllukaitse-metsaribad;

c) metsatukad jäärakute ja orgude nõlvadel, samuti kergesti ärauhutatavatel ja tuulega ärakantavatel pinnastel;

d) 300 m laiused kaldakaitsealad jõgede, kanalite, järvede ja teiste veekogude kaitsevööndites, samuti 200 m laiused metsaribad mägi jõgede kallastel, kus keeluvööndeid ei ole kindlaks määratud;

e) kaitsevööndid piki mäeharju ja veelahkmete joont;

f) kuni 100 ha suurused metsatükid, mis asuvad metsata avarustel;

- g) raudteede ja maanteede kaitsevööndid;
- h) 100 m laiused metsaribad piki järsakuid, varinguid ja kivimite paljandumise kohti;
- i) metsad nõlvadel kaldega üle 35°;
- j) roheliste vööndite metsapargid ja kuurortide mineraalveeallikaid kaitsvad metsaosad.

Alapunktides c, d, e, h, i ja j näidatud eri kaitsealadel lubatakse ainult üksikute, oma seisukorra tõttu raiumist nõudvate puude koristamist, alapunktides a, f ja g näidatud aladel võib aga teha vaba-valikraiet.

Põllukaitse-metsaribade raieviisid määratakse kindlaks erieeskirjadega.

Eri kaitsealadel, kus muud raieviisid ei taga kaitsefunktsioone kaotava puistu asendamist, võib erandjuhtudel pehmelehtpuu puistutes, mille koosseisus ei ole okaspuu ja kõvalehtpuu liike ning kus puudub hinnaliste puuliikide järelkasv või teine rinne, lubada lageraiet. Seejuures raielangi laius ei tohi ületada 50 m.

I grupi metsades tehakse aegjärkseid, grupilisi ja vaba-valikraieid, kui need kindlustavad peapuuliikide usaldusväärse uuene-mise ega põhjusta massilise tuuleheite ohtu.

Lageraieid võib teha puistutes, kus valik- ja aegjärksed raied ei ole puistu seisukorra või metsakasvatustlike tingimuste tõttu otsarbekad.

Seejuures raielangi laius, vaatamata puuliigile, ei tohi ületada 50 m. Lankide liitumise ajaks okaspuu- ja tammepuistutes määratakse 4—5 aastat, pehmelehtpuu puistutes 2 aastat.

Mägimetsades lubatakse kitsalangilisi taastamisraieid kuni 25° nõlvadel ja ainult elujõulise, majanduslikult hinnaliste puuliikide järelkasvu ühtlase olemasolu või raiestike kunstliku uuendamise korral.

22. Peakasutusraieid II grupi metsades peavad kindlustama nende ratsionaalse kasutamise, võimaldama säilitada ja suurendada nende kaitse- ja veehoiu omadusi ning aitama kaasa tootlikkuse tõusule.

Neid raieid tehakse raiestikele majanduslikult väärtuslike puuliikidega puistu õigeaegse loomise vajadust arvestades.

Sõltuvalt metsa kasvutingimustest, metsa tüübist ja uuenemisest võib nendes metsades rakendada järgmisi peakasutuse raieviise: lageraie, aegjärkne raie, grupiline ja vaba-valikraie.

Raieviisid määratakse majandusliku otstarbekuse järgi, arvestades metsa väärtuslike puuliikidega uuendamise ratsionaalseimat viisi ja kasutatavat metsaraie tehnoloogiat.

Mägimetsades lubatakse lageraieid ainult nõlvadel kaldega kuni 25°.

Langi laiuseks võetakse okaspuu- ja kõvalehtpuu puistutes kuni 100 m, pehmelehtpuu puistutes kuni 250 m, olenevalt loodusliku

uuenemise tingimustest. Sambliku-männikutes, järskutel nõlvadel (üle 20°) paiknevates kuivades tammikutes ja lammidel olevates tammikutes määratakse langi laiuseks kuni 50 m.

Lageraielankide liitumise ajaks määratakse okaspuu- ja kõvalehtpuu puistutes 4—5 aastat, pehmelehtpuu puistutes 2 aastat.

Valmivate puistute raiumine on lubatud erandjuhtudel rajooni põllumajandusvalitsuse ettepanekul ja oblasti (krai) täitevkomitee, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogu loal:

a) küpsete ja üleseisnud puistute vähesuse, kuid valmivate ja keskealiste puistute ülikülluse korral kolhoosimetsas;

b) väheväärtuslike puistute rekonstrueerimisel.

23. Raiumisele määratakse esmajärjekorras kahjustatud, lõhutud ja üleseisnud puistud, eelmiste aastate raiejäägid, vaigutamisel väljunud puistud, aga ka puhastamiseks, juurimiseks, trassideks, sihtideks jm. eraldatud alad.

Raielankide eraldamise ja materiaal-rahalise hindamise õigsuse eest on kolhoosidevahelises metsamajandis vastutav pea- (vanem) metsaülem, kolhoosis — kolhoosi metsakasvatuse spetsialist.

24. Raieid tehakse spetsiaalselt eraldatud aladel, mida nimetatakse raielankideks.

Raielanke eraldatakse kolhoosimetsades kõikideks peakasutus- ja taastamisraieteks raiele eelneva aasta 1. oktoobrini. Raielangid piiritletakse looduses visiiridega, raiumisele mittekuuluvad puud (seemnepuud jt.) märgistatakse. Raielankide nurkadesse pannakse postid, millele kirjutatakse raielangi pindala, raieliik ja -aasta.

Puidutagavara määramiseks raielangil loendatakse raiele määratud puud puuliikide lõikes, mõõdetakse 8 cm ja jämedamate puude diameeter rinna kõrgusel (1,3 m) ja jaotatakse nad tarbe-, pooltarbe- ning küttepuudeks.

Kõikideks valikraie liikideks eraldatud lankidel tembeldatakse raiutavad puud, mille rinnakõrguse diameeter on 8 cm ja enam, juurekaelal (allpool lõikekohta) ja rinna kõrgusel.

Raielanke hinnatakse materiaalselt ja rahaliselt sortimenditabelite ja kasvava metsa kohta kehtivate takside järgi. Rahaliselt hinnatakse täie taksihinna alusel, olenemata sellest, kas puit antakse välja tasu eest või tasuta.

25. Väljaantavat kasvavat metsa võib arvestada, olenevalt raie liigist, selle eesmärgist ja majanduslikest kaalutlustest:

a) pindala järgi,

b) raiele kuuluvate puude arvu (kändude) järgi,

c) varutavate materjalide hulga järgi.

Väljaantava kasvava metsa arvestust pindala järgi kasutatakse kõikide lageraieliikide korral.

Väljaantava metsa arvestust raiutavate puude arvu (kändude) järgi kasutatakse eelnevalt tembeldatud puude valikraie korral.

Väljaantava metsa arvestust varutavate materjalide hulga järgi kasutatakse:

- a) valgustus- ja puhastusraiete korral;
- b) harvendusraiete korral, kui valdaval enamusel väljaraiutavatest puudest on rinnakõrguse diameeter alla 10 cm;
- c) tormimurru ja tuuleheite ülestöötamisel.

26. Kolhoosimetsi jaotab metsataksijärkudesse oblasti või krai täitevkomitee, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogu, lähtudes kvartali (metsaosa) keskkohta ja puidu tarbimise punkti (kolhoosiasula) vahelisest kaugusest. V—VII metsataksivööndi metsade korral alandatakse metsataksijärkusi, olenevalt kasvava metsa realiseerimise tingimustest.

27. Puitu antakse kolhoosimetsadest välja kindlaksmääratud iga-aastase puidukasutuse suuruse piirides, esmajärjekorras kolhoosi ühismajapidamise ja kolhoosnike vajaduste rahuldamiseks.

Kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi poolt kasutamata metsaraiefondi võib kolhoosi juhatuse või kolhoosidevahelise metsamajandi nõukogu otsusel, kooskõlastatult rajooni põllumajandusvalitsusega, üle anda teistele tarbijatele. Puidu realiseerimine väljapoole oblasti, krai, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi piire on lubatud vastavalt oblasti või krai täitevkomitee, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogu loal.

Loa andmisel puidu väljaveoks väljapoole oblasti, krai, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi piire arvestatakse, kui võrd õigesti kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand kolhoosimetsi majandab.

28. Kasvatat metsa ja teisejärgulisi metsamaterjale antakse välja kolhoosi juhatuse poolt väljaantava metsaraiepileti alusel (lisa nr. 1).

Neil juhtudel, kui kolhoosimetsi majandatakse kolhoosidevahelise metsamajandi kaudu, kirjutab metsaraiepileti välja kolhoosidevaheline metsamajand.

Puidu väljaandmisel kolhoosnikele ja kohalikule elanikkonnale kirjutatakse metsaraiepileti alusel välja kasvava metsa vähesel arvul väljaandmise order kolmes eksemplaris (lisa nr. 2).

Metsaraiepilet (order) on ainus dokument, mis annab õiguse puidu ja teisejärguliste metsamaterjalide varumiseks ja väljaveoks. Kõik muud dokumendid ja korraldused on ebaseaduslikud ja nende lubade alusel varutud puit loetakse omavoliliselt raiutuks. Metsaraiepilet kirjutatakse välja kolmes eksemplaris ja registreeritakse metsa väljaandmise raamatus (lisa nr. 3). Metsaraiepileti esimene eksemplar antakse metsavarujale, teine metsavahile, kolmas jääb kolhoosile või kolhoosidevahelisele metsamajandile.

Metsaraiepileti (orderi) väljaandmise päevast alates loetakse metsavarujale eraldatud raielangid tema valve alla antuks.

Spetsialistide töö vähendamiseks raielankide materiaalsel ja rahalisel hindamisel võib koostada tüvetabelid. Sel juhul hinnatakse tarbepuitu materiaalselt ja rahaliselt jämeduse kategooriasse jaotamata (lisa nr. 4).

Puidu väljandmisel teistele tarbijatele peab metsaraiepiletil olema mäрге väljaandmise kooskõlastamise kohta rajooni põllumajandusvalitsusega; puidu väljaandmisel väljapoole oblasti, krai, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi piire peab aga raiepiletil olema märgitud oblasti (krai) täitevkomitee, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogu poolt antud puidu väljaveoloa number ja kuupäev.

29. Kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand kasutab nende majandamisel olevatest kolhoosimetsadest puitu ja teisejärgulisi metsamaterjalide ühismajapidamise vajaduste rahuldamiseks tasuta.

Kasvatat metsa antakse kolhoosimetsadest oma kolhoosi liikmete isiklike vajaduste rahuldamiseks riikliku tähtsusega metsadest metsavarujatele kasvava metsa väljaandmise takside alusel, tehes 50% hinnaalandust;

loodusõnnetuse tagajärjel kannatada saanud kolhoosiliikmetele elu- ja majapidamishoonete ehitamiseks — tasuta;

oma kolhoosi liikmetele elu- ja majapidamishoonete ehitamiseks organiseeritud ümberasumise korral, samuti oma kolhoosi invaliidistunud ja pensionäridest liikmetele kolhoosi juhatuse otsusel — tasuta;

teistele tarbijatele — riikliku tähtsusega metsadest metsavarujatele väljaantava kasvava metsa takside alusel.

Metsaraiepiletis näidatakse väljaantava kasvava metsa täie taksihinna kõrval ka soodustusega taksihind koos hinna vähendamise aluse näitamisega.

Kasvava metsa taksihind (kännuraha) ja teisejärguliste metsamaterjalide taksihind nõutakse täies ulatuses sisse metsaraiepileti (orderi) väljakirjutamisel ja kantakse metsavaruja või teisejärguliste metsamaterjalide varuja poolt vastava kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi arvele.

30. Vahendeid, mis saadakse kasvava metsa müügist (kännuraha) ja teisejärguliste metsamaterjalide müügist, aga samuti kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi enda poolt kolhoosimetsadest varutud (sealhulgas ümbertöötatud) puidu müügist selle kännuraha ulatuses, kantakse vastavalt kas kolhoosi jagamata fondi või kolhoosidevahelise metsamajandi tugevdamise ja laiendamise fondi ning kulutatakse metsade majandamiseks (met-sakorralduseks, metsataastamiseks ja -hooldamiseks, metsavalveks ja -kaitseks, metsamaade kuivendamiseks jne.).

31. Kasvava metsa müügist (kännuraha), samuti teisejärguliste metsamaterjalide müügist ja kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi enda varud (sealhulgas ümbertöötatud) puidu müügist selle kannuraha ulatuses saadud rahaliste vahendite kolhoosi jagamata fondi või kolhoosidevahelise metsamajandi tugevdamise ja laiendamise fondi kandmise ning nende vahendite sihipärase kasutamise (kolhoosimetsade majandamiseks) õigsust kontrollivad põllumajanduse ja NSV Liidu Riigipanga organid. Metsade majandamiseks ettenähtud kannuraha kasutamise õigsuse kontrollimiseks esitavad kolhoosid või kolhoosidevahelised metsamajandid põllumajanduse või NSV Liidu Riigipanga organite nõudmisel metsa väljaandmise ja varumise dokumendid.

32. Metsa raiumine on lubatud ainult pärast metsaraiepileti esitamist metsavahile, kes on kohustatud kätte näitama raielangi piirid ja raiumisele mittekuluvad puud. Metsavaht peab arvestust igale tarbijale väljaantud ja tegelikult varutud puidu kohta.

Metsa raiumine kohtades, mis pole piletis näidatud, ei ole lubatud. Varumise tähtaeg näidatakse piletis, kuid mitte pikem kui selle aasta 31. detsembrini, millal raielank on raiumisele määratud; varutud metsamaterjalide väljaveo tähtaeg aga kuni järgmise aasta 1. maini. Erandjuhtudel võidakse metsavarujale anda tähtaja pikendust puidu varumiseks mitte rohkem kui 4, väljaveoks aga kuni 8 kuud. Puidu varumise tähtaja pikendamise eest nõutakse viivist 1,5% kasvamajäänud puidu taksihinnast; väljaveo tähtaja pikendamisel — 1,5% metsast väljavedamata puidu maksimumest hinnakirja järgi kuus. Tähtaja pikendust antakse metsavarujate kirjalike avalduste alusel, mis on esitatud enne metsaraiepiletis (orderis) ettenähtud metsavarumise või väljaveo tähtaja lõppemist.

Varutud puitu järgatakse nii, et saaks maksimaalselt tarbesortimente.

Raiutud puude kändude kõrgus ei tohi ületada $\frac{1}{3}$ lõikekoha diameetrist, kuni 30 cm tüvede raiumisel aga 10 sentimeetrit.

Raiekohad puhastatakse raiejätmetest ülestöötamise ajal.

Raielangi puhastamise viis näidatakse metsaraiepiletis, kusjuures juhendatakse kehtivatest raiekohtade puhastamise eeskirjadest.

Varutud okaspuid, mis jääb suveks metsa, peab olema kooritud. Koorimise asemel on lubatud kasutada kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi esindaja juuresolekul teisi puidutöötlemise viise, mis kaitsevad puitu putukkahjustuste eest. Virnade ümber peavad olema kaevatud 1,5 meetri laiused mineraliseeritud ribad.

33. Pärast metsavarumise ja -väljaveo lõpetamist vaadatakse 10 päeva jooksul iga raiepileti järgi varutud puit ja raiekohad üle ja koostatakse vastav akt (lisa nr. 7). Kui varutud puidu ja raiekohtade ülevaatuse aktis on märgitud puiduvarumise ja -väljaveo eeskirjade rikkumisi, mida metsavaruja peab materiaalselt hüvi-

tama, võtab kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi juhatus tarvitusele abinõud kahju sissenõudmiseks kehtestatud korras.

Tähtjaks väljavedamata metsamaterjalid, samuti kasvamajäänud mets lähevad pärast metsaraiepileti tähtja möödumist kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi valdusse; raha, mis selle metsa eest on makstud, metsavarujale ei tagastata.

34. Loodusõnnetuse korral, kui aastalangi suurus ja teised allikad (puidu varumine melioratiivfondi maadelt, metsastunud põllumajanduslike kõlvikute puhastamine, hooldusraied, puidu saamine riiklikust metsafondist) ei rahulda kolhoosi ja kolhoosnike ehitus- ning remonditööde puiduvajadusi, võib oblasti (krai) täitevkomitee, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogu lubada II grupi metsades arvestuslangi üle- raiet ja piirata metsaraiet järgmisel viisaastakul.

35. Metsa väljaandmist valikraiena väljaspool raielanke võib II grupi kolhoosimetsades lubada oblasti (krai) põllumajanduse valitsus ja autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi põllumajanduse ministerium kooskõlastatult metsamajanduse organitega:

a) telefoni-, telegraafi- ja kõrgepingepostideks, mis on vajalikud side- ja elektriülekandeliinide ehitamiseks või remondiks kolhoosis;

b) väikeste kogustena (kuni 100 m³ tarbepuitu) kolhoosi sildade ja teedevõrgu avariiremondiks, kui eraldatud raielankide puit selleks ei kõlba.

Sealjuures peab olema tagatud kasvamajäävate puistute säilivus ja püsivus.

36. Mets, mis on tulekahjude, putukkahjurite ja teiste põhjuste tagajärjel kasvujõuetuseni kahjustatud, määratakse viivitamatule ülestöötamisele jooksva aasta kasutusnormi arvel.

Kahjustatud puidu väljaandmisel kolhoosimetsadest võib taksihinda alandada vastavalt puidu tehnilise kvaliteedi langusele ja kohaliku turu tingimustele. Nimetatud puidu taksihinna alandamine toimub liiduvabariigi ministrite nõukogu poolt kindlaksmääratud korras.

Risustunud metsades jalalkuivanud puude olemasolul antakse neilt aladelt küttepuitu välja esmajärjekorras kahjustatud puidu arvel.

IV. HOOLDUSRAIED

37. Hooldusraiete ülesandeks on metsa kaitseomaduste tõstmine, puistute liigilise koosseisu parandamine, üldise puidukasutuse suurendamine pinnaühiku kohta, puidu väljakasvatamise aja lühendamise, puistute sanitaarse ja esteetilise seisukorra parandamine ning nende vastupanu suurendamine kasvule ja arengule ebasoodsalt mõjuvate tegurite suhtes.

Hooldusraied on aktiivne metsamajanduslik abinõu kõrge produktiivsusega majanduslikult hinnaliste puistute moodustamiseks.

Hooldusraie seisneb osa puude perioodilises, määratud ajavahe- miku järel korduvas väljaraiumises puistust, mida tehakse puistu moodustumise momendist kuni peakasutusraieni. Seejuures tuleb taotleda segapuistute moodustamist, mis on ebasoodsate tegurite suhtes vastupidavamad.

Hooldusraieteks on valgustus-, puhastus-, harvendus- ja põimendusraie.

Hooldusraiate kordumise perioodiks määratakse valgustusraie korral 2—3 aastat, puhastusraie korral 3—5 aastat, harvendusraie korral 5—10 aastat ja põimendusraie korral 10—15 aastat.

PUISTUTE ORIENTEERUVAD VANUSED HOOLDUSRAIE ERI LIIKIDE JAOKS

Hooldus- raiate liigid	Puistute vanus (aastates)			
	okaspuu- puistud	lehtpuupuistud		
		tamm, saar, vaher ja teised seemne- tekkelise päritoluga kövaleht- puu liigid	ülejäanud puuliigid, samuti võrsetekkelise päritoluga tamm, saar, vaher peakasu- tusraie vanusega	40 ja rohkem aastat
Valgustusraie	Kuni 10	Kuni 10	Kuni 10	Kuni 5
Puhastusraie	11—20	11—20	11—20	6—10
Harvendusraie	21—40	21—40	21—30	11—20
Põimendusraie	41 ja enam	41 ja enam	31 ja enam	21 ja enam

Pärast puhastus- ja harvendusraiet ei või puistu täius olla alla 0,7, peale põimendusraiet aga mitte alla 0,6.

38. Valgustusraieid tehakse segapuistutes hinnaliste puuliikide (tamm, mänd, kuusk, lehis jt.) säilitamiseks. Neid raieid tehakse igasuguse tihedusastmete puhul, alates peapuuliikide lämmatamise avastamise momendist teisejärguliste liikide poolt ja jätkatakse 10 aasta vanuseni.

Valgustusraied on eriti vajalikud seganoorendikes, mille koos- seisus on tamm.

Puhastusraiate eesmärgiks pole mitte ainult peapuuliikide val- gustamine, vaid ka puistu koosseisu reguleerimine, kusjuures eemaldatakse nii teisejärgulised liigid kui ka peapuuliikide halvad eksemplarid.

Vastupidavate puistute rajamiseks tuuleohtlikele aladele (metsaservad, nõlvad) tehakse 5—10 meetri laiuses metsaäärses vööndis valgustus- ja puhastusraied suurema intensiivsusega ning puistud harvendatakse täiuseni 0,5—0,4. Sel juhul moodustub võimsam juurestik ja kujunevad tugevad madalale laskuvad võrad. Edaspidi tehakse hooldusraieid ainult kuivanud puude koristamiseks.

Lehtpuunoorendikes (haavikud, valgeleplikud, võrsetekkelise päritoluga kaasikud), mille koosseisus on tamme või okaspuuliikide järelkasvu, saavutatakse lämmatava lehtpuuliikide rinde õigeaegse eemaldamise korral majanduslikult hinnalise puistu taastamine puuliikide vahelduseta.

Neil eesmärkidel võib seganoorendikes kaks raieliiki — valgustus- ja puhastusraie — ühendada ja teha neid 10—15 aasta vanuses puistus lehtpuuliikide intensiivsema väljaraiumise teel, noorendikes segus tammega aga väiksema intensiivsusega, kuid sagedamini.

Harvendusraiet tehakse tüve ja võra kujundamiseks.

Sega- ja liitpuistutes, mille koosseisus on tamme ja kuuske, seisneb hooldusraiate ülesanne nende puuliikide kasvutingimuste parandamises, nende osatähtsuse suurendamises ülemisse rindesse kiirema väljakasvatamise teel.

Hooldusraieid noorendikes tehakse kolhoosidevahelises metsamajandis jaoskonna tehnik-metsakasvataja, kolhoosis aga metsakasvatusspetsialisti juhendamisel.

Põimendusraieid tehakse tüvede kujunemise perioodil puistu juurdekasvu suurendamiseks, mis võimaldab lühendada tehniliselt küpse puidu väljakasvatamise aega üheaegselt tema kvaliteedi tõusuga. Põimendusraietel okaspuupuistutes raiutakse välja 10—20%, lehtpuupuistutes 15—25% tagavarast, sõltuvalt puistute täiusest.

39. Hooldusraiate puhul on vaja kinni pidada järgmistest eeskirjadest: puistuid tuleb harvendada järk-järgult ja ühtlaselt, paremad puud jätta kasvama, korraga on lubatud puistu täiust vähendada mitte üle 0,2.

Ka ebaühtlastes, puude grupilise paiknemisega puistutes, kus üksikute gruppide täius ei ole alla 0,8—0,9, ja tihedate võrsepesadega puistutes nähakse ette hooldusraied, olgugi et puistu üldine keskmine täius võib olla ettenähtust väiksem.

Arvestades kuuse tuule- ja külmakartlikkust kevadel, tehakse kuusikutes hooldusraieid vähema intensiivsusega kui männipuistutes.

V boniteedi puistutes hooldusraieid tavaliselt ei tehta. Põllukaitse-metsaribades tehakse hooldusraieid eri eeskirjade alusel.

Hooldusraiate tehnoloogilise protsessi paremaks organiseerimiseks on soovitatav ühe või mitme kvartali piires teha eri hooldusraieid üheaegselt koos alaliste väljaveoteede ehitamisega.

Kohtades, kus pole võimalik hoolusraietest saadavat puitu turustada, võib kasutada segapuistute hooldamiseks keemilist hooldamismeetodit.

40. Mägimetsades on hooldusraied suunatud metsade veehoiu- ja -kaitseomaduste säilitamisele ning tõstmisele. Selle tõttu kasutatakse neis tasandike metsadega võrreldes väiksema intensiivsusega raieid, eriti järskudel nõlvadel ja lõunapoolsetel kallakutel.

41. Korraldatud kolhoosimetsades määratakse iga-aastane hooldusraiate maht vastavalt metsade majandamise perspektiivplaanile. Korraldamata metsades määratakse hooldusraiate maht iga-aastase metsamajanduslike tööde plaaniga hooldust vajavate metsalade õigeaegse valiku teel looduses.

Kolhoosis või kolhoosidevahelises metsamajandis peetakse «Hooldusraiate raamatut» (lisa nr. 5).

42. Puistute tervendamiseks ja risustuse likvideerimiseks tehakse kolhoosimetsades sanitaarraieid.

Sanitaarraietel eemaldatakse puistust jalalkuivanud puud, tuuleheite, tormi- ja lumemurru puud, mehhaaniliselt ja bioloogiliselt kasvujõuetuseni kahjustatud puud, sekundaarsetest kahjuritest (üraskid, siklased, hundmardiklased jt.) asustatud puud, aga ka lamapuit. Seejuures eemaldatakse esmajärjekorras jalalkuivanud, tuuleheite ja sekundaarsetest kahjuritest asustatud puud.

Kõik sanitaarraiele määratud puud peavad olema tembeldatud.

Kui I grupi kolhoosimetsades on puistute olukord selline, et on vaja teha sanitaarlageraieid, otsustab selle küsimuse oblasti (krai) põllumajanduse valitsus, ANSV põllumajanduse ministeerium või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi põllumajanduse ministeerium, II grupi metsade korraldaja aga rajooni põllumajandusvalitsus nende puistute ülevaatuse kohta erikomisjoni poolt rajoonidevahelise metsapatoloogi osavõtul koostatud materjalide alusel.

Sanitaarraietest saadav puit arvestatakse kolhoosile määratud iga-aastasessse kasutussuurusesse.

V. METSA TAASTAMINE

43. Kolhooside ja kolhoosidevaheliste metsamajandite üheks tähtsamaks ülesandeks on kolhoosimetsade taastamine. Raieviisid peavad tagama metsa taastamise majanduslikult hinnaliste puuliikidega.

Loodusliku uuenduse puudumisel taastatakse mets raiestikel, põlendikel ja harvikutes nii looduslikule uuendusele kaasaaitamise kui ka metsa külvamise ja istutamise teel.

Majanduslikult hinnaliste puuliikide järelkasvu säilitamine metsavarumisel on üks põhilisi raiestike taasmetsastamise abinõusid. Elujõuline järelkasv peab säilima nii lage- kui ka aegjärksete raiete puhul.

44. Metsa taastatakse looduslikule uuendusele kaasaaitamise abil (seemnepuude jätmine, pinnase osaline purustamine, tarastamine, järelkasvu säilitamine jt.) nii metsa all oleval metsamaal kui ka metsata metsamaal, kus ei ole loota küllaldast looduslikku uuendust majanduslikult hinnaliste liikidega.

45. Uuenemata raiestikud, mittemetsastunud põlendikud, harvikud ja lagendikud, kus ei ole loota looduslikku uuendust, kuuluvad metsastamisele antud maakohale kõige hinnalisemate puuliikide istutamise või külvi teel.

Kõrgeväärtuslikku täiendavat toodangut andvate viljapuude, marjapõõsaste ja meetaimede võtmine kolhoosimetsade metsakultuuride koosseisu kindlustab noorte istanduste kiirema tasuvuse.

Külvatakse ja istutatakse ettevalmistatud pinnasesse.

Metsakultuure rajatakse kolhoosi metsakasvatusspetsialisti või kolhoosidevahelise metsamajandi peametsaülema poolt koostatud tehniliste projektide järgi, kusjuures on vaja juhendada antud metsakasvatusrajooni riikliku tähtsusega metsade taastamise juhenditest.

Kolhoosid ja kolhoosidevahelised metsamajandid peavad metsakultuuride arvestust lisas nr. 6 toodud vormi järgi.

Alad, mis on ette nähtud metsa istutamiseks ja külviks, mõõdetakse ja tulbastatakse enne tööde algust.

Kunstlikul metsa taastamisel on vajalik kasvatada segapuistuid, mis on produktiivsemad ja ebasoodsate tingimuste (putukahjurid, tulekahjud, tuuled, lumemurd jt.) suhtes püsivamad.

Kuivadel liivastel pinnastel on soovitatav rajada männi-puhtkultuurid.

Kasvuenergia poolest tugevasti erinevad liigid (kask—mänd, kask—kuusk, kuusk—mänd, mänd—tamm, lehis—kuusk) on soovitatav paigutada omaette gruppidena.

Kolhoosimetsade laialt levinud valgelepapuistutes on viljakate muldade korral vaja ette näha nende puistute rekonstrueerimine hinnaliste kiirekasvuliste liikide sisseviimise teel.

46. Tuule ja vee põhjustatud muldade erosiooni tsoonis nähakse majandite plaanides kehtestatud korras ette kaitsemetsade rajamise tööd.

Põllukaitse-metsaribad, puistud jäärakutel, orgudes ja liivadel rajatakse spetsialiseeritud projektorganisatsioonide poolt välja-töötatud projektide järgi.

47. Metsakultuure hooldatakse võrade liitumiseni pinnase kobestamise ja umbrohu hävitamise teel. Hooldamiste arv oleneb metsakasvu tingimustest ja määratakse kindlaks tehnilises projektis.

Metsakultuuride hoidmiseks kariloomade tallamise eest tarastatakse nad loomade ajamise ja karjatamise kohtades, asustatud punktide läheduses ning piki sõiduteid.

10 päeva jooksul pärast istutamise või külvi lõpetamist koosta-

takse metsakultuuride tehnilise vastuvõtu akt ja selle andmed kantakse metsakultuuride arvestuse raamatusse.

48. Metsa taastamistöödeks varub kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand puu- ja põõsaliikide seemneid ja kasvatab oma taimeaedades istutusmaterjali hulgal, mis vastab metsataastamistööde mahule ja maa-asulate haljastamise vajadusele. Kasvatatavate liikide sortiment määratakse kindlaks metsade majandamise perspektiivplaaniga.

Seemneid ja istutusmaterjali võib hankida ka metsamajandist.

49. Kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand inventeerib igal sügisel metsakultuure, looduslikku uuendust kaasaaidatud aladel ja taimeaedu ning arvestab liitunud metsakultuurid metsaga metsamaaks.

Kui esimese aasta lõpul oli metsakultuurides väljalangevus üle 20%, siis järgmise aasta kevadel täiendatakse metsakultuure väljalangenud kohtades.

Metsakultuure viiakse üle metsaga metsamaaks pärast võrade liitumist. Selle küsimuse otsustamisel tuleb juhinduda riikliku tähtsusega metsade metsakultuuride metsaga metsamaaks üleviimise juhendist.

VI. METSAVALVE METSARIKKUMISTE JA TULEKAHJUDE ÄRAHOIDMISEKS NING METSAKITSE KAHJULIKE PUTUKATE JA SEENHAIGUSTE EEST

50. Kolhooside või kolhoosidevaheliste metsamajandite peamiseks ülesanneteks kolhoosimetsade valve alal on:

a) metsade valve ebaseaduslike raiete, kahjustuste, riisumiste ja teiste metsarikkumiste ärahoidmiseks;

b) abinõude rakendamine metsatulekahjude ärahoidmiseks, nende õigeaegseks avastamiseks ja likvideerimiseks;

c) abinõude rakendamine võitluseks putukkahjurite ja seenhaiguste vastu;

d) metsa ja muu metsatoodangu varumise ning väljaveo korra täitmise kontrollimine;

e) jahipidamise ja kalapüügi eeskirjadest ning tähtaegadest kinnipidamise kontrollimine kolhoosimetsades.

51. Metsatulekahjude tekkimise ja leviku ärahoidmiseks on kolhoosid või kolhoosidevahelised metsamajandid kohustatud:

a) täitma metsade tuleohutuse eeskirju;

b) rakendama tulekahju ennetavaid abinõusid, rajades metsadesse plaani kohaselt tuletõrjevööndeid, tuletõrjeks vajalikke teid, tulekaitseribasid, kanaleid ja teisi ehitisi, mis on suunatud metsade tuletõrjekindluse tõstmisele;

c) viima süstemaatilisel läbi selgitustööd elanikkonna ja metsas töötavate tööliste hulgas metsatulekahjude ärahoidmise ja

nende vastu võitlemise küsimustes, kasutades selleks laialdaselt ajakirjandust, raadiot, televisiooni, samuti teisi näitliku ja suulise propaganda vahendeid ning meetodeid; seadma üles elanikkonna poolt kõige külastatavamates metsaosades hoiatavaid silte, rajama puhke- ja suitsetamiskohti;

d) tarvitusele võtma abinõud tulekahju likvideerimiseks oma jõudude ja vahenditega. Kui tuli on levinud suurele maa-alale ja kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi jõud ei ole tulekahju likvideerimiseks piisavad, pöördub kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand külanõukogu ja rajooni täitevkomitee poole, et kindlaksmääratud korras tule kustutamisele kaasa tõmmata naabruses paiknevate asustatud punktide kodanikke ja töölisi, aga samuti teiste organisatsioonide ja ettevõtete tuletõrje- ning transpordivahendeid.

Tulekahju kustutamise juhtimine pannakse kolhoosi esimehele või juhatuse liikmele, seal aga, kus on organiseeritud kolhoosidevaheline metsamajand, kolhoosidevahelise metsamajandi esimehele (direktorile) või peametsaülemale.

52. Metsa putukkahjurite ja seenhaiguste kollete tekkimise ja leviku ärahoidmiseks on kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand kohustatud täitma «NSV Liidu metsade sanitaareeskirju».

53. Sõltuvalt metsamajanduslike tööde iseloomust kuuluvad kolhooside metsavalve koosseisu: metsaülem (insener-metsakasvataja, agrometsamelioraator), abimetsaülem (tehnik-metsakasvataja, tehnik-agrometsamelioraator, metsnik) ja metsavahid.

Korraldamata metsade korral määrab metsavahtide arvu kolhoosi juhatas, olenevalt kolhoosimetsade pindalast ja seisukorrast, nende territoriaalsest paiknemisest ja lähedusest asustatud punktidele.

Kolhoosidevaheliste metsamajandite ja nende koondiste metsavalve koosseisu kuuluvad: nõukogu esimees (direktor), pea (vanem-) metsaülem, metsavalve osakonna (või grupi) juhataja, vaneminsener ja metsade valve ning kaitsega tegelevad insenerid, metsaülem, abimetsaülem, jaoskonna tehnik-metsakasvataja ja metsavaht.

Metsavalve koosseis määratakse vastavalt kolhoosidevahelise metsamajandi põhimäärusele ja metsakorralduse plaanile.

Tuleohtlikul perioodil tugevdatakse metsavalvet kolhoosides või kolhoosidevahelistes metsamajandites ajutiste tulevalvuritega.

54. Kolhoosi metsakasvatuse spetsialist (agrometsamelioraator) on metsamajanduse ja kaitsemetsakasvatuse tööde juhtija ja organiseerija kolhoosis ning allub kolhoosi juhatusele, metsamajanduslike ja agrometsamelioratiivsete tööde tehnoloogia küsimuste osas aga rajooni põllumajandusvalitsuse pea (vanem-) -agrometsamelioraatorile (metsaülemale).

55. Metsakasvatuse spetsialist (agrometsamelioraator) kannab

otsest vastutust metsade majandamise ja kaitsemetsakasvatuse plaanide täitmise eest. Metsakasvatuse spetsialisti (agrometsamelioraatori) poolt väljatöötatud ja kolhoosi juhatause poolt kinnitatud metsamajanduslikud, metsa taastamise ja teised abinõud on kohustuslikud täitmiseks kõigile majandi töötajatele. Neid võib muuta vaid kooskõlastatult kolhoosi metsakasvatuse spetsialistiga (agrometsamelioraatoriga).

56. Kolhooside ja kolhoosidevaheliste metsamajandite metsamajanduse spetsialistidele pannakse:

a) kolhoosimetsade majandamise ja kaitsemetsakasvatuse abinõude plaaniprojektide väljatöötamine;

b) kaitsepuistute inventeerimine, metsafondi ja selles toimuvate igaaastaste muudatuste arvestus, osavõtt metsakorralduse ettevalmistustööde täitmisest, metsakorraldustööde kontroll ja nende vastuvõtmine;

c) kaitsetööde organiseerimine tulekahjude, tallamiste, omavaliliste raiete ja teiste metsarikkumiste ärahoidmiseks, samuti ka kahjurite ja seenhaiguste vastu võitlemiseks metsades ja kaitsepuistutes;

d) raielankide eraldamise tööde organiseerimine, raiefondi ratsionaalse ülestöötamise tagamine, hooldus-, metsataastamis- ja sanitaarraiate läbiviimine;

e) metsavarujate ja teiste metsas töötavate organisatsioonide ning isikute poolt metsa ja muu metsatoodangu varumise ja väljaveo korra (tingimuste) ning tuleohutuse eeskirjade ja sanitaarõuete täitmise kontrolli organiseerimine ja kontrollimine;

f) raiekohtade ülevaatus koos vastavate aktide koostamisega;

g) vahtkondade revideerimine koos aktide koostamisega, metsarikkumiste ja metsatulekahjude arvestuse pidamine kindlaksmääratud vormide järgi ja nende kohta aruandluse koostamine (vt. lisad 8, 9, 10, 11 ja 12);

h) vastavatele organitele, kellele on metsarikkumiste materjalid üle antud, kindlaksmääratud korras järelepärimiste saatmine nende materjalide läbivaatamise tulemuste kohta;

i) metsaistutus-, külvi-, kaitsemetsaribade rajamise, nende hooldamise, istutusmaterjali kasvatamise, puu- ja põõsaliikide seemnete varumise, ümbertöötamise, hoidmise ja külviks ettevalmistamise tööde organiseerimine;

j) materjalide ettevalmistamine metsamajanduslike, tuletõrje-, metsakaitse-, kultiveerimis- ja agrometsamelioratiivsete tööde lepingute sõlmimiseks metsamajanduslike ja teiste organisatsioonidega;

k) ohutustehnika, tootmistervishoiu ja tuleohutuse abinõude väljatöötamine ja elluviimine metsamajanduslike, metsakaitse- ja agrometsamelioratiivsete tööde tegemisel;

l) tehnilise õppuse organiseerimine ja läbiviimine metsamajan-

duse ja kaitsemetsakasvatusega tegelevatele töötajatele, samuti selgitustöö tegemine elanikkonna hulgas metsade ja kaitsepuistute olemuse ja tähtsuse kohta;

m) teaduse saavutuste ja eesrindlike kogemuste tootmisse juurutamine metsamajanduslikel ja agrometsamelioratsioonitöödel;

n) metsamajanduslike ja agrometsamelioratiivsete tööde jooksvate ning aastaaruannete koostamine kindlaksmääratud vormide järgi ja nende õigeaegne esitamine rajooni põllumajandusvalitsusele.

57. Kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi metsavaht tegeleb vahetult metsavalvega ja ta on kohustatud:

a) hästi tundma oma vahtkonda ja selle piire, lähimaid asustatud punkte, kolhoosi juhatuse, metsamajandi ja metskonna kontoreid;

b) kontrollima dokumente, mis annavad õiguse metsa raiumiseks, kariloomade karjatamiseks, heinaniitmiseks, jahipidamiseks ja muud liiki metsakasutamiseks ning võtma tarvitusele abinõud ebaseadusliku metsakasutuse lõpetamiseks;

c) koostma omavoliliste metsaraiete ja teiste metsarikkumiste, samuti jahipidamise eeskirjade tähtaegade rikkumiste kohta akte;

d) metsatulekahju tekkimise korral võtma tarvitusele kõik abinõud selle likvideerimiseks;

e) nõudma organisatsioonidelt, asutustelt ja üksikisikutelt tuleohutuse eeskirjade täitmist metsas;

f) kinni pidama isikuid, kes on süüdi metsatulekahjude tekkimises, ja võtma tarvitusele abinõud nende üleandmiseks vastavatele võimuorganitele;

g) viivitamatult teatama kolhoosi juhatusele või kolhoosidevahelisele metsamajandile vahtkonnas avastatud metsa putukkahjuritest ja seenhaigustest, tuuleheitest, tormimurrust, puistute kuivamisest ja teistest metsamajandusele kahju tuua võivatest nähtustest;

h) tegema kohalike elanike, metsavarujate, turistide ja ekspeditsioonide seas massilist selgitustööd metsavalve ja -kaitse küsimustes.

58. Metsavalvel on õigus:

a) kontrollida iga liiki metsaraieid, heinaniitmist, kariloomade karjatamist ja teisi metsakasutusi, samuti ka kolhoosimetsade territooriumil jahipidamist ja kalapüüki lubavaid dokumente;

b) koostada metsarikkumise, metsatulekahjude, metsades tuleohutuse eeskirjade rikkumise akte ning jahipidamise ja kalapüügi eeskirjade ja tähtaegade rikkumise protokolle. Aktid ja protokollid koostatakse kindlaksmääratud vormide järgi (lisa nr. 13, 14, 15 ja 16) ning antakse kehtestatud korras üle kohtu-, miilitsa-, prokuratuurorganitele või siis administratiivkomisjonidele või teistele organitele, kellel on õigus administratiivkorras trahve määrata;

c) kinni pidada metsas või teel metsast välja metsarikkuja ebaseaduslikult hangitud metsatoodanguga;

d) kasutada kolhooside, sovhooside ja teiste põllumajanduslike ettevõtete ning organisatsioonide samas suunas liikuvaid transpordivahendeid metsatulekahjude kustutamisele suunatud inimeste ja tuletõrjeinventari kohale- ja äraveoks.

59. Kolhoosimetsade laialipillatuse korral võib kolhoosi juhatus või kolhoosidevahelise metsamajandi nõukogu kinnistada metsakasvatuse spetsialistidele, metsavahtidele ja ajutistele tulevalvuritele hobuseid ja muid transpordivahendeid metsavalvega seotud ringsõitudeks.

60. Kolhooside, kolhoosidevaheliste metsamajandite, nende koondiste ja põllumajandusorganite metsamajanduse töötajad, kes on otseselt vastutavad metsavalve eest, kannavad vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Metsamajanduse Komitee poolt kinnitatud ametite nimistule riikliku metsavalve töötajate jaoks kehtestatud vormirõivastust ja eraldusmärke.

61. Metsavalve töötajatele antakse kindlaksmääratud korras välja tulirelv.

62. Raiumisele määratud puude märkimiseks, kändude ja väljaantava puidu tembeldamiseks peab igal kolhoosil ja kolhoosidevahelisel metsamajandil olema tempel.

Tempel kujutab endast kahepoolset ümmarguse ristlõikega haamrit, millel on järgmised jäljendid:

a) kolhoosi metsakasvatuse spetsialisti metsa väljaandmise ja raietempel — ühel otsal on sõõris sirbi ja vasara kujutis (väljaandmise tempel) ja teisel otsal tähed HP — ebaseaduslik raie (raietempel);

b) jaoskonna tehnik-metsakasvataja metsa väljaandmise ja raietempel — ühel otsal sirbi ja vasara kujutis ning arv (väljaandmise tempel) ja teisel otsal tähed HP, arv nende all — ebaseaduslik raie (raietempel). Arv tähendab jaoskonna numbrit;

c) abimetsaülema metsa väljaandmise ja kontrolltempel — ühel otsal sirbi ja vasara kujutis ning täht Π (väljaandmise tempel) ja teisel otsal tähed ΠK (kontrolltempel);

d) metsaülema metsa väljaandmise ja kontrolltempel — ühel otsal sirbi ja vasara kujutis ning täht Λ (väljaandmise tempel) ja teisel otsal tähed ΛK (kontrolltempel);

e) kolhoosidevahelise metsamajandi metsavalve ja -kaitse inseri kontrolltempel — ühel otsal täht K ja teisel otsal II.

63. Metsa väljaandmise, raie- ja kontrolltemplite kasutamise kord määratakse kindlaks NSV Liidu Põllumajanduse Ministriumi poolt kinnitatud eeskirjadega.

64. Metsavalve töötajate töödistsipliini tugevdamiseks ja nende vastutuse suurendamiseks metsavalve seisukorra eest ning ebaseaduslike raiete ja teiste metsarikkumiste ärahoidmiseks organiseerib kolhoosi juhatus või kolhoosidevaheline metsamajand metsavahtide töö kontrollimist ja vahtkondade revideerimist.

VII. VASTUTUS METSARIKKUMISTE EEST

65. Kolhoosimetsades, sealhulgas kaitsepuistutes, toimepandud metsarikkumiste eest kannavad metsarikkujad, kaasa arvatud kolhoosid, kolhoosidevahelised metsamajandid ja kolhoosnikud, vastutust kooskõlas kehtiva seadusandlusega riikliku tähtsusega metsades.

66. Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1968. a. 21. augusti määrusele nr. 641 «Metsamajandusele tekitatud kahju materiaalse vastutuse korrast ja määradest» (lisa nr. 17) kannavad metsarikkumistes süüdi olevad ettevõtted, organisatsioonid (sealhulgas kolhoosid), asutused ja kodanikud materiaalselt vastutust järgmistel juhtudel:

a) kasvava metsa raiumisel metsavarumise ettevõtete, organisatsioonide või asutuste poolt raieks üleandmata osatükkidel; kasvava metsa raiumisel kodanike poolt ilma metsaraiepiletita (orderita) või pileti (orderi) alusel, kuid mitte sellel osatükil, mitte sellises koguses ja mitte nende puuliikide raiumisel, mis on näidatud piletil (orderil);

b) kasvavate puude ja põõsaste kahjustamisel kasvujõuetuseni;

c) langetatud puude, samuti tormimurru ja tuuleheite puude ning omavoliliselt raiutud kuivanud puude omastamisel;

d) metsa hävitamisel või kahjustamisel süütamise või tulega hooletu ümberkäimise tagajärjel;

e) metsa kahjustamisel tööstusjäätmete, kemikaalide ja heitvetega, mis põhjustavad metsa kuivamise;

f) metsatükkide omavoliliselt juurimisel ja üleskündmisel või nende omavoliliselt kasutamisel ehituste püstitamiseks, lao- ja mahalaadimisplatside rajamiseks, puidu ümbertöötamiseks ja maa-põuevarade kaevandamiseks;

g) metsakultuuride, taimeaedades ja puukoolides olevate seemikute ja istikute, samuti ka metsauuendusele määratud pindaladel oleva loodusliku tekkega noorendike ja külvi hävitamisel või kahjustamisel;

h) omavoliliselt (ilma piletit) heinaniitmisel ja kariloomade karjatamisel metsades;

i) omavoliliselt pähklite ja viljade korjamisel aladel, kus korjamine on lubatud ainult pileтите (orderite) alusel.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1968. a. 21. augusti määrusega nr. 641 ettenähtud materiaalselt vastutust rakendatakse kõikides NSV Liidu metsades, sealhulgas kolhooside ja sovhooside maal asuvates kaitsepuistutes toimepandud metsarikkumiste korral, välja arvatud põllukaitseistandike kahjustused, mille eest on ette nähtud vastutus NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1955. a. 11. jaanuari seadlusega «Vastutusest kultuuride kahjustamise eest kolhoosides ja sovhoosides».

Kindlaksmääratud korras võib materiaalsele vastutusele võtta ka ettevõtteid, organisatsioone (sealhulgas kolhoose), asutusi ja kodanikke, kes on süüdi «NSV Liidu metsade tuleohutuse eeskirjade» ja «NSV Liidu metsadest kasvava metsa väljaandmise eeskirjade» rikkumises.

67. Vastutus metsamajandusele tekitatud kahjustusliikide eest, mida pole käesolevate eeskirjade punktis 66 näidatud, määratakse liiduvabariikide seadusandlusega.

68. Iga avastatud metsarikkumise ja -tulekahju kohta koostavad kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi metsavalvetöötajad metsarikkuja juuresolekul akti.

Kui metsarikkuja isikut ei õnnestu metsas rikkumise kohal või teel metsast välja kindlaks teha või metsarikkuja keeldub aktile alla kirjutamast, võtavad kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi metsavalvetöötajad tarvitusele abinõud tema toimetamiseks lähemasse küla või alevi töörahva saadikute nõukogusse või miilitsajaoskonda süüdlase isiku kindlakstegemiseks ja akti koostamiseks.

Metsarikkuja avastamisel kohapeal, kuid tema keeldumisel võtta osa akti koostamisest ja aktile alla kirjutamisest, tehakse selle kohta aktis vastav märge ja akt loetakse nõuetekohaselt vormistatuks.

Juhul kui metsarikkuja on kindlaks tehtud ja tema elukoht on teada, kuid teda ei tabatud metsarikkumise kohal, saadetakse metsarikkujale kirjalik teatis akti koostamise aja ja koha kohta. Teatis saadetakse tähitud kirjaga, kusjuures postikviitung säilitatakse, või käskjalaga, kes võtab metsarikkujalt teatise kättesaamise kohta allkirja.

Metsarikkuja mitteilmumisel väljakutse peale lisatakse aktile kirjalik asitõend talle teatise kätteandmise kohta.

Koostatud akt koos kõikide lisadega tuleb viivitamatult üle anda kolhoosile või kolhoosidevahelisele metsamajandile. Kolhoosi juhatuse või kolhoosidevahelise metsamajandi nõukogu esimees kontrollib seda hiljemalt kahe päeva jooksul pärast metsarikkumise akti saabumist ja arvutab välja metsarikkujalt sissenõutava kahju summa.

69. Kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand saadab kontrollitud ja nõuetekohaselt vormistatud akti koos kõikide materjalide ja vastava avaldusega:

miilitsaorganitele, kui metsarikkumine nõuab kriminaalvastutusele võtmist;

kohaliku töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee juures asuvalle administratiivkomisjonile, kui metsarikkumine nõuab administratiivvastutusele võtmist;

organile (ametiisikule), kellele NSV Liidu ja liiduvabariikide

seadusandlusega on antud õigus määrata metsarikkumise eest trahve kodanikele ja asutuste, ettevõtete, organisatsioonide ning kolhooside ametiisikutele;

metsarikkujale, kusjuures juhul, kui sooritatud metsarikkumise eest on määratud materiaalne hüvitus, teeb kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand metsarikkujale ettepaneku hüvitada metsarikkumisega tekitatud kahju vabatahtlikult 15 päeva jooksul.

Kui metsamajandusele kahju põhjustanud metsarikkumine toob kaasa kriminaalvastutuse, esitatakse kahju hüvitamise hagi metsarikkuja kriminaalvastutusele võtmise avalduses ja ettepanekut kahju vabatahtlikuks hüvitamiseks ei tehta.

Kui metsarikkumise sooritasid kolhoosid (ja kui kodanike poolt sooritatud metsarikkumine toob kaasa ainult materiaalse vastutuse) ning metsarikkuja määratud tähtjaks vabatahtlikult ei täida kahju hüvitamise nõuet, saadab kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand metsarikkumise akti koos kahju hüvitamise hagi avaldusega rahvakohtule.

Kui metsarikkumine toob kaasa ametiisikute administratiivvastutuse, kuid on olemas nende kriminaalse tegevuse tunnused ja samaaegselt on ette nähtud asutuste, ettevõtete, organisatsioonide ja kolhooside materiaalne vastutus, saadetakse akti üks eksemplar administratiivkomisjonile või ülalnimetatud organile trahvi määramiseks või miilitsale juurdlemiseks, teine aga vastavalt ülaltoodud korrale — rahvakohtule.

Korduva ebaseadusliku metsaraiumise korral isikute poolt, kes ebaseaduslike metsaraiumiste kahjud on vabatahtlikult hüvitanud, kannavad need isikud vastutust seadusega ettenähtud korras.

70. Kolhoosimetsade tuleohutuse eeskirjade rikkumise aktid saadetakse metsamajandi direktorile trahvi määramiseks vastavalt temale antud õigustele.

Kui «NSV Liidu metsade tuleohutuse eeskirjade» rikkumine põhjustas metsatulekahju ja süüdlased on avastatud, saadab kolhoosi juhatus või kolhoosidevahelise metsamajandi nõukogu esimees akti teise eksemplari juurdlusorganile süüdlaste vastutusele võtmiseks, kusjuures oma avalduses palub ta tulekahjust tekitatud kahju sisenedmist süüdlastelt või esitab selle kohta eraldi hagi.

71. Summad, mis nõutakse sisse organisatsioonidelt ja üksikisikutelt, sealhulgas ka kolhoosiliikmeilt metsarikkumiste eest kolhoosimetsades, kantakse vastavalt kas kolhoosi jagamatusse fondi või kolhoosidevahelise metsamajandi või metskonna tugevdamise ja laiendamise fondi ning kulutatakse metsade majandamiseks.

Summad, mis nõutakse sisse kolhoosidelt, kolhoosidevahelistelt metsamajanditelt ja metskondadelt kolhoosimetsade rikkumise eest, kantakse liiduvabariigi eelarvesse.

VIII. KÕRVALKASUTUSED KOLHOOSIMETSADES

72. Kõrvalkasutusteks kolhoosimetsades arvatakse kariloomade karjatamine, heinaniitmine, metsikult kasvavate viljade, seente ja marjade korjamine; puhkuse, turismi ja teiste teenuste organiseerimine metsas; maatükkide ajutine kasutamine mesilate ja karuloomakasvatustmajandite organiseerimiseks ning muudel eesmärkidel, puid raiumata.

Metsades lubatud kõrvalkasutuste loetelu määratakse kindlaks liiduvabariigi seadusandlusega.

73. Korraldatud kolhoosimetsades määratakse loomade karjatamise kohad metsade majandamise plaaniga. Korraldamata metsades määrab kariloomade karjatamise kohad kolhoos kooskõlas metsamajandiga või kolhoosidevahelise metsamajandiga, kus see on organiseeritud.

Kariloomade karjatamine on keelatud:

raiestikel, kus on olemas või oodatakse looduslikku metsauuendust;

aladel, kus aidatakse kaasa looduslikule uuendusele;

metsakultuurides ja metsaosades, kus noorendikud ja lootustandev järelkasv ei ole veel nii kõrge, et oleks välistatud latvade kahjustamise võimalikkus kariloomade poolt;

aladel, kus kariloomade karjatamine võib põhjustada pinnase rikkumist (ärauhutumist, laialiuhtumist, liiva väljatoomist jne.).

Kitsede karjatamine metsades on keelatud, seda võib lubada ainult spetsiaalselt kitsede karjatamiseks eraldatud aladel (põlendikud, põõsastikud).

Kariloomi karjatatakse metsas karjaku järelevalve all ja ainult nendes kohtades, kus see ei tekita kahju metsamajandusele.

Loomade karjatamise normid l ha kohta määrab kindlaks rajooni täitevkomitee kohalikke tingimusi ja riikliku tähtsusega metsade kohta kehtestatud norme arvestades. Kariloomade ajamise teed, samuti metsaosad, kus karjatamine ei ole lubatud, peavad olema võimaluse korral tarastatud.

Kariloomade karjatamiseks, olenemata nende kuuluvusest, kirjutatakse välja pilet, millel näidatakse, kellel ja kus on lubatud karjatada, loomade arv ja karjatamise aeg.

74. Heina niidetakse kolhoosimetsades aladel, kus puudub metsauuendus. Heinamaade produktiivsuse tõstmiseks soovitatakse rakendada rohukatte hooldamise abinõusid (pinnase kobestamine ja väetamine, heinaseemne külvamine, põõsaste juurimine).

75. Marju, seeni, metsikult kasvavaid vilju ja pähkleid ning ravimtaimi võivad korjata kõik kodanikud metsapiletita ja tasuta, välja arvatud kohtades, mis on rajooni täitevkomitee otsusega tuleohutuse eesmärgil külastamiseks suletud, samuti kohtades, kus kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand arendab pähklitöön-

dust või metsaviljade majandust. Viljade korjamisel on keelatud kasutada puid kahjustavaid võtteid (mahalöömine, painutamine, okste murdmine).

76. Kolhoosidevahelise metsamajandi hobustele sööda varumiseks ja kolhooside metsavahtidele heinamaa andmiseks võib kolhoosidevahelise metsamajandi nõukogu kooskõlas kolhoosi juhatusega lubada raielanke ajutiselt kasutada põllumajandusmaana ning seejärel kultiveerida.

77. Kolhooside juhatused või kolhoosidevahelised metsamajandid rakendavad kolhoosimetsade territooriumil kohalike jahimajanduse organitega kooskõlastatud plaani alusel abinõusid jahifondi valveks ja taastamiseks.

Kolhoosimetsade-jahimaade kasutamise eesõigus on kolhoosidel või kolhoosidevahelistel metsamajanditel, kes rakendavad plaanilisi abinõusid jahifauna taastamiseks.

78. Kõrvalkasutusi, välja arvatud käesolevate eeskirjade punktis 75 ettenähtud kasutused, lubatakse vastava pileti alusel (lisa nr. 18), mille annab välja kolhoos või kolhoosidevaheline metsamajand.

Piletis näidatakse kõrvalkasutuste kohad, tähtjad ja ulatus, peale selle võivad olla määratud kasutuse eritingimused.

79. Kolhoosidele või kolhoosidevahelistele metsamajanditele on kõrvalkasutused oma kolhoosi metsades tasuta.

Teistele ettevõtetele, asutustele, organisatsioonidele ja kodanikele on kõrvalkasutused kolhoosimetsades liiduvabariigi ministrite nõukogu poolt määratud korras vastavalt kehtivale seadusandlusele.

IX. METSATÖÖNDUSED JA METSA VAIGUTAMINE

80. Kolhoosnikele töö tagamiseks põllutöödest vabal ajal ja metsaraiefondi ratsionaalseks kasutamiseks on vaja kolhoosimetsades igakülgsest arendada metsatöõndusi ja puidu ümbertöötamist.

Kolhoosid ja kolhoosidevahelised metsamajandid tarvitavad metsade majandamisel ära kõik metsasaadused, et saada maksimaalset tulu metsamaa hektari kohta. Selleks organiseeritakse puidu ümbertöötamise, metsavarumisjäätmete ja teisejärguliste metsamaterjalide kasutamise tsehhid ning töökojad.

Tõrvaajamiseks kasutatakse okaspuude kände ja vaigustunud küttepuitu.

Tõkatiajamiseks varutakse jooksva aastal raiumisele määratud kasepuistutes kasetohtu.

Sõepõletamiseks kasutatakse peakasutus- ja metsahoidusraiate lankidelt saadavaid metsa- ja raiejäätmeid, samuti küttepuitu.

81. Vaigutatakse kolhoosimetsades vastavalt kehtivatele eeskirjadele.

Vaigutamiseks eraldatakse need teise grupi küpsete metsade puistud, mis on määratud metsade majandamise plaaniga raiumisele lähema kümne aasta jooksul. Puistute vaigutamist I grupi metsades ja II grupi korraldamata metsades lubatakse ainult nendel raielankidel, mis on looduses eraldatud ja määratud raiumisele lähema 1—3 aasta jooksul. Alade vaigutamiseks eraldamisel on enne vaja välja valida seemnepuud (15—30 tükki hektaril), mida ei tohi vaigutada.

Metsalugemislehel näidatud seemnepuud antakse vaigutava ettevõtte valve alla.

Kõigile vaigutamiseks üleantavatele lankidele kirjutatakse metsaraiepilet välja kogu vaigutamisaja peale hiljemalt vaigutamise alustamise aasta 1. jaanuariks.

Metsaraiepiletile lisatakse langi üleandmise akt koos vaigutamiseks eraldatud alade seemnepuude loeteluga ja puistuplaani koopiaga.

X. METSAMAADE ÜLEVIIMINE MUUDEKS KÕLVIKUTEKS, PÖLLUMAJANDUSLIKE KÕLVIKUTE PUHASTAMINE, PUHASTAMISEST SAADAVA PUIDU KASUTAMISE KORD

82. Metsamaid lubatakse muudeks kõlvikuteks üle viia I grupi kolhoosimetsades ainult erandjuhtudel liiduvabariigi ministrite nõukogu loal. II grupi metsi lubatakse üle viia oblasti või krai täitevkomitee, autonoomse vabariigi ministrite nõukogu või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogu loal.

Metsamaade muudeks kõlvikuteks üleviimise küsimus vaadatakse igal eri juhul läbi kolhoosnike üldkoosolekul (volinike koosolekul). Kolhoosnike üldkoosoleku otsus koos rajooni põllumajandusvalitsuse seisukohaga esitatakse rajooni täitevkomiteele läbi vaatamiseks kehtestatud korras.

83. Puit, mis on muudeks kõlvikuteks üleviidavatelt metsamaadelt varutud, peab olema õigeaegselt ja täielikult kasutatud ning arvestatud arvestuslangi või kindlaksmääratud kasutussuuruse hulka.

Erandjuhul, rajooni täitevkomitee taotlusel, võidakse metsamaade muudeks kõlvikuteks üleviimise küsimuse lahendamisel lubada kolhoosil või kolhoosidevahelisel metsamajandil raiuda metsa nendel aladel üle arvestuslangi.

84. Maa-alasid eraldatakse kolhoosimetsadest kehtiva seadusandlusega määratud korras, kusjuures kolhoosile või kolhoosidevahelisele metsamajandile tagastatakse tehtud kulutused (metsa hooldamise, metsa taastamise, metsakorralduse jt. kulud).

Tehtud kulutuste suuruse määramiseks, mis kolhoosimetsadest maa-alade eraldamisel tuleb kolhoosile või kolhoosidevahelisele metsamajandile tagastada, moodustatakse huvitatud poolte (kol-

hoos, kolhoosidevaheline metsamajand, maa-alade saajad organisatsioonid ja ettevõtted) esindajatest ja metsamajandi esindajast komisjon.

Kui üks pooltest ei ole nõus tehtud kulutuste suurusega, vaadatakse küsimus läbi kehtestatud korras.

85. Maa-alad antakse kolhoosimetsadest ettevõtetele või organisatsioonidele üle akti alusel koos eraldatava maa-ala piiritlemise ja tulbastamisega looduses maa-ala saaja-ettevõtte või organisatsiooni arvel.

Akti üks eksemplar esitatakse rajooni maakorraldajale maa-ala mahaarvestamiseks kolhoosi maabilansist.

86. Aladel, mis on arvel põllumajanduslike kõlvikutena, raiutakse metsa kolhooside või kolhoosidevaheliste metsamajandite poolt väljakirjutatavate metsaraiepiletite alusel, kusjuures neile tehakse märke «Põllumajanduslike kõlvikute puhastamine».

Põllumajanduslike kõlvikute (karjamaad, heinamaad jt.) puhastamisel saadav puit antakse välja üle iga-aastase määratud metsakasutuse suuruse (üle arvestuslangi).

XI. TÖÖ ORGANISEERIMINE, ARVESTUS JA ARUANDLUS METSAMAJANDUSES

87. Metsamajanduslikud tööd võetakse kehtestatud korras kolhoosi või kolhoosidevahelise metsamajandi aasta tootmisfinantsplaani vastavalt metsade majandamise perspektiivplaanile.

Metsamajanduslike tööde plaani täitmiseks soovitatakse kolhoosidel organiseerida spetsiaalsed lülid kolhoosnikest.

88. Kolhooside juhatused kindlustavad metsamajanduse spetsialistide ja metsavahtide ettevalmistamise ja kvalifikatsiooni tõstmise, organiseerivad metsamajanduslase arvestuse ja aruandluse kehtestatud vormide kohaselt.

89. Kolhoosidevahelised metsamajandid organiseerivad töö tasustamise, arvestuse ja aruandluse, juhindudes «Kolhoosidevahelise metsamajandi (metskonna) põhimäärusest».

XII. METSAMAJANDUSE RIIKLIKE ORGANITE POOLT ABI OSUTAMISE JA KONTROLLIMISE KORD

90. Metsamajanduse riiklikud organid osutavad kolhoosidele või kolhoosidevahelistele metsamajanditele abi metsade majandamise planeerimisel ja organiseerimisel, metsamajanduse kaadri ettevalmistamisel ja selle kvalifikatsiooni tõstmisel ning täidavad neile alluvate ettevõtete kaudu metsamajanduslikke, metsakultiveerimise ja metsakaitse töid kolhoosides, kolhoosidevahelistes metsamajandites ja metskondades vastavalt sõlmitud lepingutele.

91. Metsamajanduse organid osutavad kolhoosidele või kolhoosidevahelistele metsamajanditele tehnilist abi:

a) iga-aastase metsakasutuse suuruse ja raiekohtade määramisel korraldamata kolhoosimetsades;

b) metsakorralduse läbiviimisel kolhoosimetsades; võtavad osa välitööde ja metsamajanduse plaanide vastuvõtmisest metsakorraldajatelt;

c) metsamajandusliku kaadri ettevalmistamisel ja selle kvalifikatsiooni tõstmisel;

d) kolhoosidevaheliste metsamajandite moodustamisel.

92. Kolhoosimetsades, mida vahetult majandavad kolhoosid, osutavad metsamajanduse organid tehnilist abi:

a) metsafondi arvestuse läbiviimisel;

b) raielankide eraldamisel ja materiaal-rahalisel hindamisel;

c) metsakultuuride projektide koostamisel ja metsakultiveerimistöodel;

d) metsavalve ning metsatulekahjude ja metsakahjurite vastase võitluse organiseerimisel.

93. Metsa taastamise, tuletõrje- ja teisi metsamajanduslikke töid võivad kolhoosimetsades teha metsamajandid ja teised ettevõtted kolhooside või kolhoosidevaheliste metsamajanditega sõlmitud lepingute alusel. Lepingutes näidatakse ära tööde konkreetsed objektid, mahud, tähtajad ja maksumus, samuti nähakse ette tööde tehnilised tingimused.

Metsamajanduse organid eraldavad kolhoosidele tasu eest istutusmaterjali ja puu- ning põõsaliikide seemneid metsakultiveerimistöodeks kolhoosimetsades.

94. NSV Liidu Riikliku Metsamajanduse Komitee ja metsamajanduse organid liiduvabariikides eraldavad vastavate põllumajanduse organite tellimuste alusel tasu eest vajaliku arvu metsade majandamise eeskirju, instruksioone, metsaraiepileteid ja orde-reid.

Eesrindlike metsamajandite töökogemuste ja teaduslike uurimis-asutuste saavutuste tundmaõppimiseks kutsuvad NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Metsamajanduse Komitee, liidu- ja autonoomsete vabariikide, oblastite ning kraide metsamajanduse organid NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi süsteemi metsamajanduse töötajaid metsamajandusalastele nõupidamistele, konverentsidele ja seminaridele.

95. Kolhoosimetsade seisukorda ja kolhoosides metsaressurside kasutamise õigust kontrollivad NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Metsamajanduse Komitee ja metsamajanduse organid liiduvabariikides ning kohtadel.

Metsamajandid kontrollivad iga aasta kontrollreisjoni teel kolhoosimetsade seisukorda looduses ja metsamajanduslike tööde plaanide täitmist kolhooside või kolhoosidevaheliste metsamajandite poolt ning teevad ettepanekuid rajooni põllumajanduse organile kolhoosimetsade majandamise parandamiseks.

Juhtudel, kui kolhoosid rikuvad jämedalt või süstemaatiliselt kolhoosimetsade põhimäärust ja käesolevaid eeskirju, esitavad metsamajanduse organid rikkumiste ja nende kõrvaldamise abinõude materjalid läbivaatamiseks rajooni täitevkomiteele, oblasti (krai) täitevkomiteele, autonoomse vabariigi või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogule.

Metsa tüüp	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide
Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Kandus- sada püel- kõrvaldamise tähta	Püüdi meet- meeskirjus	Määrusid tal- jaagi rühmide

ВЕЛЕСУРВИКЕЛЛЕ

ИГА ТИДУ ЖИИЗНИЛЕ КОЮКОСОН НИКТИК ВЕЛЕСУРВИИДЛISE КОМИТЕЕ

Колхоз:

№: 000 000

204/II-Мале саранайында

Seeria A-1
Nr. 000 000

Lisa nr. 11

NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU RIIKLIK METSAMAJANDUSE KOMITEE

METSARAIEPILET nr. ....

«.....» ..... 19..... a.

Vene NFSV ..... oblast (krai, ANSV) .....

Metsamajand ..... Raieviis .....

Metskond .....

Kasutusliik ..... Arvestusviis .....

Alus .....

Lubatakse 19..... a. raiefondi arvel .....

Allahindlust võimaldatakse ..... alusel.

Metsa grupp	Kvartalite nr-d	Lankide nr-d	Lankide pindala	Majandus	Kindlus- tada järel- kasvu säili- mine	Puidu mass tihu- meetrites	Maksumus taksi järgi rublades	Kuulub maksmisele
					arv 1 ha-l	tarbepuit	tarbepuit	
					pindalal	küttepuit	küttepuit	
						hagu ja oksad	hagu ja oksad	
						kokku	kokku	

Kokku: .....

! Värvilise diagonaaltribuga

Kännuraha eelarvesse kandmise tähtajad .....

Raiumisele ei kuulu .....
 (seemnepuude, seemnepuurbade ja teiste puude hulk igal langil)

Ülestötamise lõpetamise tähtaeg ..... 19..... a

Ajutiste ladude asukohad .....

Väljavedu on lubatud .....

Väljaveo lõpetamise tähtaeg ..... 19..... a.

Ennetähtaegne raie on lubatud .....

Puidu koorimise või keemilise töötlemise tähtajad .....

Puhastusviis .....

Raielange töötada üles vastavalt metsamajandiga kooskõlastatud tehnoloogilisele kaardile.

Eritingimused .....

(Pitseri koht)

Metsamajandi direktor

Insener

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1968. a. 23. mai määrusele nr. 442 ja

(liiduvabariik)

Ministrite Nõukogu ..... määrusele nr. .... on metsamajanduse organitel õigus kindlaksmääratud korras keelata metsavarujatel metsa raiuda nende kõrvalehoidumisel raiekohtade puhastamisest ja metsataastamistöödest.

Kasvava metsa väljaandmise ja tuleohutuse eeskirjadega tutvunud.

Metsavaruja .....

Märkused metsavarumise ja väljaveo tähtaegade pikendamise kohta .....

Metsataastamise kindlustamine raiekohtade ülevaatuse materjalide alusel:

säilinud järelkasv, mis tagab metsataastamise ..... ha, jäetud looduslikule uuenemisele ..... ha.

Vastavalt NLKP Keskomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1966. a. 2. augusti määruse nr. 605 punktile 11 on metsavarumise ettevõtte kohustatud tegema 19 ..... aastal järgmisi metsataastamistöid:

metsa istutamine ..... ha,

metsa külvamine ..... ha,

looduslikule uuenemisele kaasaaitamine ..... ha.

Metsamajandi direktor

Metsavaruja

NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU RIIKLIK
 METSAMAJANDUSE KOMITEE

«.....» ..... 19..... a.

Kasvava metsa vähesel arvul väljaandmise

ORDER nr. ....

Vene NFSV ..... oblast (krai, ANSV)

..... metskond .....

Metsaraiepileti «.....» ..... 19..... a. alusel,

välja antud ..... metsamajandi poolt,

lubatakse ..... varuda ja pärast ülevaatust välja

vedada vahtkonnast nr. ...., kvartalist nr. ....,

langilt nr. ...., pindala ..... ha, arvestusviis

kõrgusjärg ..... , metsataksitsoon .....

taksijärg ..... , metsa grupp .....

Puuliik	Diameeter	Kogus	Puidu mass tihumeetrites				Maksumus taksi järgi rublades				Maha- ja juurde- hindluse summa	Kuulub maksmisele rublades	
			tarbepuit	küttepuit	hagu ja oksad	kokku	tarbepuit	küttepuit	hagu ja oksad	kokku			

Kokku: .....

Märke tasumise kohta .....

Raiumisele ei kuulu .....

Raiekohad puhastada samaaegselt ülestöötamisega .....

(missugusel viisil)

Ülestöötamise lõpetamise tähtaeg «.....» ..... 19..... a.

Väljavedu on lubatud .....

Väljaveo lõpetamise tähtaeg «.....» ..... 19..... a.

Kasvava metsa väljaandmise eeskirjadega tutvunud.

Metsavaruja .....

Märkmed väljaveo tähtaegade pikendamise kohta .....

«.....» ..... 19..... a.

Varutud puidu ülevaatus

A K T

Käesoleva orderi alusel on varutud: .....

Allkirjad:

«.....» ..... 19..... a.

Raiekoha ülevaatus

A K T

Käesoleva orderi järgi eraldatud raiekoha ülevaatusel on avastatud:

Allkirjad:

METSÄ VÄLJAANDMISE RAAMAT

kolhoos, kolhoosidevaheline metsamajand (metsakond)

oblast (krai, ANSV)

rajoon

Metsa grupp ..... Kasutusliik .....

Jrk. nr.	Metsaraie-pilet		4	5	6	7	8	Lubatud välja anda			12	13	14
	kellele antud	kuupäev ja number						Tegelikult välja antud mass (m ³)	tarbepuit	küttepuit			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
			Langi asukoht, (kvartal, metsaosa, eraldus), selle number	Vannesgrupp	Enamuspuitliik	Raieviis	pindala						

Märkus. Lahtrites 8, 9, 10 ja 11 näidatakse lugejas lubatud väljaandmine, nimetajas — tegelik väljaandmine.

NÄIDE

kohalike tüvetabelite koostamiseks

Üht 24-cm rinnadiameetriga männitüve hinnatakse II kõrgusjärgu alusel järgmiselt:

Tarbepuit jämeduse kategooriate järgi ja küttepuit	Puidu maht tihumeetrites (m ³)	Kännuraha I vööndi II taksijärgu järgi (rbl. ja kop.)
Jäme	—	—
Keskmine	0,35	1—33
Peenike	0,05	0—14
Kokku tarbepuit	0,40	1—47
Koorega tüve kütteosa	0,01	0—01
K o k k u:	0,41	1—48

Tehes analoogilised arvestused kõigi jämedusastmete kohta, võib koostada kohalikud tüvetabelid, mis lihtsustavad langilt äraveetava puidu mahu hindamist.

$$125 \text{ 24-cm männipuud} \times 0,40 \text{ m}^3 = 50 \text{ m}^3 \text{ tarbepuitu,}$$

$$125 \text{ 24-cm männipuud} \times 0,01 \text{ m}^3 = 1,25 \text{ m}^3 \text{ küttepuitu,}$$

$$125 \text{ tüve} \times 1 \text{ rbl. 48 kop.} = 185 \text{ rbl. 00 kop.}$$

HOOLDUSRAIETE RAAMAT

..... kolhoos, kolhoosidevaheline metsamajand (metsakond)

..... rajoon ..... oblast (krai, ANSV)

Kvartali või metsa- osa nr.	Eraduse nr.	Hoolda- tud pindala (ha)	Puiistu koos- seis	Puiistu kesk- mine vanus	Täius	Üldine taga- vara (m ³)		Tegelik välja- raie (m ³)		Töö kvaliteedi hinne
						1 ha kohta	kogu osa- tükil	kogu osa- tükil	sellest lik- viidne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

- Märkus. 1. Iga hooldusraieligi jaoks eraldatakse raamatus omaette jagu, kuhu sissekanded tehakse aastate kaupa.
2. Puiistute koosseis, täius ja tagavara näidatakse kahel real: ülemisel näidatakse need näitajad enne, alumisel pärast hooldusraiet.

METSAKULTUURIDE ARVESTUSE RAAMAT

..... kolhoos, kolhoosidevaheline metsamajand (metsakond)
 ..... rajoon, ... oblast (krai, ANSV)
 19..... a.

Jrk. nr.	Kultiveeritava osatüki asukoht	Osatüki iseloomustus	Kultuuride pindala (ha)		Peapuuliik	Maapinna ettevalmistamise viisid ja melioratiivsed abinõud	Kultiveerimise viisid ja puuliikide vahekorra skeem	Külvi- ja istutusmaterjali iseloomustus
			istutamise	külv				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Metsakultuuride hooldamine	Seisukorra hinnang inventeerimise andmetel				Märge kultuuride ümberarvestamise kohta metsa metsamaaks		Märkeid
10		11		12		13		14

Raiekoha ja varutud puidu ülevaatus
A K T

«.....» ..... 19..... a. ....
(nimetus)

kolhoosi, kolhoosidevahelise metsamajandi .....

(akti koostaja ametinimetus, perekonna-, ees- ja isanimi)

vaatas üle .....
(organisatsiooni — metsavaruja nimetus)

esindaja .....
(ametinimetus, perekonna-, ees- ja isanimi)

juuresolekul, kes tegutseb volituse alusel .....

(väljaandmise kuupäev ja kehtivuse aeg)

või ..... esindaja puudumisel,
(organisatsiooni — metsavaruja nimetus)

kellele oli õigeaegselt ..... teatatud ülevaatus
(teatamise viis)

päevast, kellaajast ja kohast, aga samuti .....

(metsavalvetöötajate või teiste isikute ametinimetused, perekonnanimed, initsiaalid)

..... juuresolekul .....

(kolhoosi, kolhoosidevahelise metsamajandi nimetus)

poolt väljaantud metsaraiepileti «.....» ..... 19..... a.

alusel varutud puidu ja raiekoha .....
(kolhoosi nimetus,

kvartali nr., langi aasta, langi nr.)

Ülevaatusel selgus:

a) raiutud pindala ..... ha, raieviis .....
(lageraie, valikraie jne.)

..... puidu arvestamise viis .....

(pindala, hulga järgi)

b) varutud puitu .....
(näidatakse sortiment, kogus, maksumus taksihinna järgi jt.

arvestuseks vajalikud andmed)

Ülevaatusel avastati järgmised «Kolhoosimetsade majandamise eeskirjade»

rikkumised: .....
(näidatakse metsarikkumiste liigid, nende ulatus, samuti
eeskirjade kohaselt leppetrahvi

suurus iga liigi kohta ja leppetrahvide summa kokku)

Metsavaruja poolt komandeeritud esindaja seletused

Varutud puidu ja raiekoha ülevaatuses juures viibinud teiste isikute
märkused .....

Akti lisa: .....
(loetakse üles kõik ülevaatuses materjalid: lugemislehed,
hindamislehed koos sissenõudmisele kuuluvate summade arvestusega jne.)

Ülevaataja allkiri .....

Metsavarujat esindava isiku
allkiri ja ametinimetus .....

Ülevaatuses juures viibinud teiste
isikute allkirjad ja ametinimetused .....

Akti koopia vastu võtnud .....
(metsavaruja esindaja, ametinimetus)

SEISUKOHT AKTI KOHTA

(kolhoosi esimehe või kolhoosisevahelise metsamajandi
nõukogu esimehe allkiri)

(Plaanilise, plaanivälise, kontroll-, ootamatu) revisjoni

A K T

..... (kolhoosi, kolhoosidevahelise
metsamajandi, metskonna) vahtkond nr. ....

..... aastal

Mina, ...
(revidendi ametinimetus, perekonna-, ees- ja isanimi)
olen revideerinud vahtkonna metsavahi .....
(perekonna-, ees- ja isanimi)

ja revisjoni juures viibinud isikute .....
(ametinimetus,
..... osavõtul ülalnimetatud vahtkonda.
perekonna-, ees- ja isanimi)

Revideerimisel tehti kindlaks järgmist:

1. Vahtkond koosneb metsakvartalitest nr-d .....
metsaosadest ..... üldpindalaga ..... ha,

2. Omavoliliste raiete olemasolu (tembeldamata kändud, mis on käesoleva
revisjoniga arvele võetud):

Kännu diameeter (cm)	Puuliik			
	hulk	mass	hulk	mass

3. Üldse on omavoliliselt raiutud ..... tk. .... m³.

4. Revisjoni ajal on kõigile omavoliliste raiete kändudele löödud (raie-
või kontroll-) tempel, millel on jäljend «.....».

5. Teiste metsarikkumiste olemasolus

Jrk. nr.	Metsarikkumiste liik	Metsarikkumiste asukoht	Mõõtühik	Hulk	Kahju summa (rbl. kop.)

6. Puistute üldine seisukord

(põlendike, lamapuidu,

tormimurru, tuuleheite, kuivanud puude, kahjurite ja haiguste poolt

tekitatud metsakahjustuste jm. olemasolu)

Allkirjad:

Revident

Revideeritav

Juuresolijad

Metsaülevaade seisukoht:

METSARIKKUMISE AKTIDE ARVESTUSE JA REGISTREERIMISE RAAMAT

Žrk. nr.	Metsarikkumise toimepaneku kohti: vahtkonna nr., metsaosa, majandus, kvartali nr., metsagrupp	Metsarikkumise toimepaneku kuupäev, millal ja kelle poolt avastatud	Akti koostamise kuupäev	Metsarikkuja perekonna-, ees- ja isanimi tegevusala, elukoht, mitmes kord rikkus metsa	Omavoliliselt raiutud ja rikutud metsa kategooria ja puuliigid	Dia-meeter (cm)	Puude arv	Mass tihumeetrites	Maksumus kasvava metsa väljandmise takside järgi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

11	Kahjutasu suuruse NFSV Ministri Nõukogu 1967. a. 6. juuni määrusega nr. 408 (ja teiste liiduvabariikide vastavate määrustega) kinnitatud takside järgi	Teised metsarikkumised		Millal ja missuguse numbri all on metsarikkumise akt saadetud (rahvakohtule või juurdlusorganitele)	Millal ja kus lahendati küsimus	Määratud		Sisse nõutud		Millal on saadud kohtu-täituri teadaanne sissenõudmise täitmise kohta
		12	13			16	17	18	19	
11		12	13	14	15	16	17	18	19	20

METSATULEKAHJUDE ARVESTAMISE RAAMAT

Jrk. nr.	Akti nr. ja koostamise kuupäev	Tulekahju tekkimise ja likvideerimise kuupäev	Tulekahju koht; kvartalite või metsavõõndite nr.	Tulekahju liik	Tulekahjust hõivatud pindala ha-tes						Tulekahju tekkimise põhjus ja süüdiolivad isikud	Kelle poolt ja missugusel viisil tulekahju avastati
					keskealised ja vanemad puistud	nooren-dikud	metsa-kultuurid	põlendikud	metsata maad	kokku		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Kustutamisel töötatud	Tule poolt tekitatud kahju (rbl.)	Millaal ja kuhu on tulekahju akt saadetud	Toimiku rahva-kohtus läbi-vaatamise kuupäev	Rahva-kohtu otsus	Kohtu-otsuse täide-viimise kuupäev	Märkmed alade seisu-korra hili-semate muudatuste kohta	Märkmeid				
								kokku	18	19	20
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

METSATULEKAHJUDE ARUANNE

seisuga 1. november 19..... a.

(saadetakse kõrgemalseisvale organisatsioonile kord aastas
seisuga 1. november)

I. Tulekahjude poolt kahjustatud pindala

Tulekahjude poolt kahjustatud üldpindala ..... ha,
sellest metsaga kaetud pindala:

- a) kahjustatud pinnatule poolt .....
- b) kahjustatud ladvatule poolt .....
- c) kahjustatud maatule poolt .....

II. Tulekahjude tekkimise põhjused

Metsatulekahjude arv ..... (juhtude arv),

nende jagunemine põhjuste järgi:

- a) põllumajanduslikud kütised .....
- b) metsavarujate süü tõttu .....
- c) auruvedurite sädemetest .....
- d) ekspeditsioonide ja teiste organisatsioonide süü tõttu ...

III. Metsatulekahjude poolt tekitatud kahju

Jrk. nr.		Kogus (m ³)	Summa (rbl.)
1.	Kahju kokku, kaasa arvatud kustutamise kulud		
2.	Ära põlenud ja rikutud:		
	a) kasvavat metsa		
	b) valmistoodangut		
	c) elumaju ja tööstusobjekte		

IV. Metsatulekahjude aktide liikumine

- 1. Üle antud juurdlusorganeile ..... (arv).
- 2. Läbi vaadatud rahvakohtus ..... (arv).

Kolhoosidevahelise metsamajandi (metskonna) direktori või kolhoosi esimees

Pea-(vanem)-raamatupidaja

«.....» ..... 19..... a.

METSARIKKUMISTE ARUANNE

(saadetakse kõrgemalseisvale organisatsioonile kaks korda aastas,
seisuga 1. juuli ja 1. jaanuar)

«.....» ..... 19..... a.

kasvavas kokkuvõttes aasta algusest

I J A G U

Jrk. nr.	Näitajad	Ebaseaduslikud raied			Muud metsa- rikkumised	
		juhtude arv	ebaseadus- likult raiutud puidu mass tihumeetrites	ebaseadus- likult raiutud puidu maksu- mus kehtivate metsatakside järgi (rbl.)	juhtude arv	kahju (rbl.)

Kokku metsarikkumisi: .....

sellest:

elanikkonna poolt .....

avastamata süüdlaste poolt .....

II J A G U

Metsarikkumise aktide liikumine.

Kohtule ja arbitraažile üle antud akte ..... (arv).

Kohtutes ja arbitraažides läbi vaadatud akte ..... (arv).

«.....» ..... 19..... a.

Kolhoosidevahelise metsamajandi
(metskonna) direktor või kolhoosi
esimees

[Akti saaja (rahvakohus, siseministeeriumi miilitsa-organ, töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee juures olev administratiivkomisjon)]

NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1968. a. 4. märtsi määruse nr. 144 kohaselt ja NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Metsamajanduse Komitee poolt kinnitatud «Kolhoosimetsade majandamise eeskirjade» alusel saadan Teile käesoleva metsarikkumise akti ja palun võtta selles näidatud metsarikkujad vastutusele seaduses ettenähtud korras.

Esitatava hagi üldsumma akti järgi on ..... rbl.

Kolhoosi esimees või kolhoosidevahelise metsamajandi (metskonna) nõukogu esimees (direktor)

METSARIKKUMISE AKT NR. ....

kuupäev ..... kuu ..... aasta

Mina, allakirjutanu, ...

oblasti (krai, ANSV) ..... rajooni .....

..... kolhoosidevahelise metsamajandi (kolhoosi) .....

..... metskonna .....

(akti koostaja ametinimetus, perekonna-, ees- ja isanimi)

koostasin käesoleva akti

(akti koostamise koht, akti koostamise juures viibinud isikute ametinimetused,

perekonna-, ees- ja isanimed ning nende aadressid)

alljärgneva metsarikkumise kohta:

1. Metsarikkumise liik .....

2. Metsarikkumise koht .....

metskonna (kolhoosi) nimetus,

majandi osa, metsandik või metsaosa, kvartali nr., metsagrupp ja

kategooria (riikliku

looduskaitseala metsad, pinnase-, põllu- või rannakaitsemetsad, kuurordimetsad, metsa-

pargid, linnade ja tööstusettevõtete roheline võõndi metsad, hinnalised metsamas-

siivid, Lääne-Siberi metsaribad, stepimetsatukad jne.)

3. Kes metsarikkumise avastas .....

4. Millal metsarikkumine toime pandi .....

ja millal avastati .....

5. Organisatsiooni — metsarikkuja nimetus .....

(täidetakse, kui metsarikkumise pani toime organisatsioon)

6. Metsarikkujad .....

(kodanike perekonna-, ees- ja isanimed, nende vanus ja

tegevusala, aga kui metsarikkumise pani toime organisatsioon,

siis selle vastutavate töötajate ametinimetused)

Elukohad .....

(täpsed adressid)

7. Mitmes kord pandi toime metsarikkumine .....

8. Metsarikkumise ja sellega kaasneva kahju suurus .....

Metsarikkumise liik	Kasvava metsa ebaseaduslik raiumine, kasvavate puude ja põõsaste kahjustamine, raiutud puude, samuti tormimurru või tuuleheite puude omastamine või jalal-kuivanud puude omavoliline raiumine					Muud metsarikkumised		
	puude või põõsaste liik	puude või põõsaste hulk diameetri järgi (cm)	puidu mass (m ³)	maksumus kasvava metsa väljaandmise takside järgi (rbl. ja kop.)	kahjusumma (rbl. ja kop.)	mõõtühik	suurus (hulk, pindala jne.)	kahju (rbl. ja kop.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Hagi üldsumma käesoleva akti järgi on ..... rbl. .... kop.

9. Metsarikkujalt metsas või teel metsast välja aravõetud toodangu, sa-
muti tarbimise kohal aresti alla pandud toodangu liik ja kogus.

Toodangu liik, puuliik	Metsa ebaseaduslik raie					Muud metsarikkumised		Kellele toodang on hoiule antud (toodangu hoiule võtnud isiku ametinimetus, perekonna-, ees- ja isanimi ning toodangu asukoht)	Toodangu hoiule võtnud isiku allkiri
	tarbe- või küttepuut	pikkus meetrites	ülemise otsa diameeter sentimeetrites	kogus (tk.)	mass tihumeetrites	mõõtühik	kogus		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

10. Kas metsarikkuja avaldas vastupanu akti koostajale .....

(kellele nimelt ja milles see väljendus)

11. Metsarikkumise avastanud isiku teated .....

12. Metsarikkuja seletus .....

Allkiri .....

13. Akti koostamise juures viibnud isikute seletused .....

Allkiri .....

14. Akti lisad .....

Akti koostaja allkiri .....

Akti ärakirja vastu võtnud .....
(metsarikkuja allkiri)

15. Akti saabumise kuupäev .....

SEISUKOHT AKTI KOHTA

Kolhoosi esimees või kolhoosidevahelise
metsamajandi (metskonna) nõukogu esi-
mees (direktor)

.....

(metsamajandusliku ettevõtte nimetus)

METSATULEKAHJU AKT NR. ....

«.....» ..... 19..... aastal

(akti koostaja ametinimetus, perekonna-, ees- ja isanimi)

koostas käesoleva akti .....
(akti koostamise juures

viibinud külanõukogu, alevinõukogu, linnanõukogu või miilitsajaoskonna esindajate

ametinimetused, perekonna-, ees- ja isanimid)

juuresolekul alljärgneva kohta:

1. «.....» ..... 19..... a. kell ..... avastati

metsatulekahju .....
(näidatakse, kus avastati tulekahju — kvartal, metsaosa,

majandi osa; kaugus lähimast asustatud punktist (millisest) või teest, jõest (nimi).

raielangil või ettevõtte, organisatsiooni (millise) töökohal)

2. Tulekahju avastati .....
(näidata — tulevalvetornist, mis asub ..... kvartalis,

patrull-lennukilt või -helikopterilt ja missuguse operatiivjaoskonna omalt. Kui tulekahju

avastas metsavalvetöötaja, ajutine tulevalvur või kõrvaline isik, näidata nende ameti-

nimetus, perekonna-, ees- ja isanimi ning elukoht)

3. Tulekahju pindala avastamise momendil .....
(tulekahju pindala näidatakse

ha-tes patrull-lennukilt saadud ettekande või tulekahju avastanud isiku teate alusel)

4. Teade (patrull-lennukilt saadud ettekanne) saadi «.....»

kell .....
(näidata tulekahju kohta teate või ettekande

saamise kuupäev ja kellaeg (tunnid ja minutid) ning kellelt see saadi, missuguselt

metskonnalt, metsamajandilt)

5. Tulekahju tekkimise kohas avastati .....
(näidata avastatu (lõkke- või

põllumajandusliku kütise tunnused), mis võib kaasa aidata metsatulekahju põhjuse

ning süüdlase kindlakstegemisel)

6. Tulekahju tekkimise põhjus .....
(näidata kindlakstehtud

või oletatav tulekahju põhjus)

7. Süüdlased tulekahju tekkimises .....
(näidata tulekahju tekkimises

süüdioleva isiku või isikute perekonna-, ees- ja isanimi, nende töökoht, ametinimetus

ja elukoht. Kui süüdlasi tulekahju kohal ei avastatud, näidatakse andmed, mis on

vajalikud süüdlaste väljasegitamiseks)

8. Tulekahju hakati kustutama «.....» 19..... a.

kell .....
(näidata tunnid ja minutid)

9. Tulekahjust haaratud pindala ha-tes:

Tulekahju liik	Keskealisi, valmivaid, valminud ja üleseisnud puistuid			Kultuure	Loodusliku tekkega noorendikke	Eelmiste aastate põlendikke	Harvikuid ja metsata metsamaid	Kokku metsamaid	Mittemetsamaid
	enamuspuuliik	Tule poolt haaratud pindala							
		kokku	sellest puistuid, millest on võimalik puitu realiseerida						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(Täidetakse looduses tehtud vaatlus- või aviometsavalve operatiivjaoskondade andmete alusel)

10. Tulekahju likvideeriti «.....» ..... 19..... a. kell

.....
(näidata tunnid ja minutid)

.....
(näidata, kelle poolt:

.....
metsavalvetöötajate, metsamajandi tööliste, langevarjurite — tuletõrjajate, aviotule-

.....
tõrje-meeskonna, tuletõrje keemiajaama meeskonna, muude ettevõtete tööliste,

.....
elanikkonna jt. poolt)

11. Tulekahju kustutamiseks kulutati:

a) inimpäevi .....

b) hobupäevi .....

c) autovahetusi .....

d) traktorivahetusi .....

e) .....

f) .....

12. Tulekahju kustutamisel kasutatud kustutusviisid ja vahendid: .....

(okstega peksmine (lämmatamine), ümberkaevamine, veega kustutamine

selgpritsidest, tuletõrjemasinate tsisternidest, mootorpumpade abil,

kemikaalide abil jne.)

13. Tulekahjuala valvamiseks rakendatud abinõud .....

14. Valvamise eest vastutav isik .....

(ametinimetus,

töökoht, perekonna-, ees- ja isanimi)

15. Tulekahju tagajärjel tekkinud kahjud:

a) kasvav mets ..... m³, summas ..... rbl.;

b) varutud metsatoodang ..... m³, summas ..... rbl.;

c) hooned, ehitused, masinad, seadmed jm. vara .....

(näidata

nimetus, hulk ja maksumus)

d) territooriumi puhastustööde maksumus .....

(tule poolt

haaratud kogu metsafondi pindala)

e) metsataastamistööde maksumus .....

(kultuuride ja

loodusliku tekkega noorendike aladel)

f) tulekahju kustutustööde maksumus .....

g) üldine kahjusumma .....

16. Tulekahju kustutamist juhtinud isiku ametinimetus, perekonna-, ees- ja isanimi .....

17. Aktile lisatakse:

a) tulest kahjustatud ala skemaatiline joonis;

b) .....

(kasvava metsa, kultuuride, noorendike ja valmistoodangu

kahjude ning territooriumi puhastamise, tulekahju kustutamise jt. kulude

arvestused ning põhjendused)

c) tulekahju kustutamist juhtinud isiku kirjalik ettekanne kustutamise käigu, kasutatud meetodite ja vahendite ning nende efektiivsuse kohta (esitatakse suurte tulekahjude korral);

d) .....

e) .....

Akti koostaja .....

(ametinimetus, töökoht, perekonna-

ees- ja isanimi ning allkiri)

Metsarikkuja seletus, kelle süü läbi tulekahju tekkis .....

Allkiri .....

Akti koostamise juures viibinud isikud (küla-, alevi-, linnanõukogu ja miilitsa esindajad)

.....
 (metsamajanduse organi nimetus)

NSV LIIDU METSADES TULEOHUTUSE EESKIRJADE

RIKKUMISE AKT nr. ....

«.....» ..... 19..... a.

Mina, ...
 (organisatsiooni, ettevõtte nimetus, ametinimetus,
 .....
 perekonna-, ees- ja isanimi)

avastasin .....
 (objekti nimetus ja aadress)

revideerimisel .....
 (näidata, milles konkreetselt väljendus

.....
 eeskirjade rikkumine või mittetäitmine)

Eeskirjade vahetu rikkuja või rikkumise eest vastutav isik (mittevajalik maha kriipsutada):

1. Perekonna-, ees- ja isanimi .....

2. Rikkuja elukoht .....

3. Töökoht ja ametinimetus .....

4. Töötasu suurus (palk) .....

5. Perekonnaseis, perekonnaliikmete ja ülalpeetavate arv .....

6. Kas on varem trahvitud «NSV Liidu metsade tuleohutuse eeskirjade» rikkumise eest ja mitu korda .....

Rikkuja seletus või mäрге seletuse andmisest ja aktile allakirjutamisest keeldumise kohta .....

Rikkuja allkiri .....

Akti koostanud isiku allkiri .....

SEISUKOHTI AKTI KOHTA

Alkiri .....

JAHIPIDAMISE EESKIRJADE JA TÄHTAEGADE RIKKUMISE PROTOKOLL

«.....» ..... 19... a.

Mina, ...
 (koostaja ametinimetus, perekonna-, ees- ja isanimi)

koostas in .....
 (koostamise koht)

..... Ministrite Nõukogu ..... a.
 (liiduvabariigi nimetus)

..... määrusega nr. .... kinnitatud
 (liiduvabariigi nimetus) jahipidamise ja jahimajanduse põhimääruse
 alusel protokolli kodanikule .....
 (perekonna-, ees- ja isanimi)

sünniaasta ..... töökoht, ametinimetus ja saadav
 töötasu .....

perekonnaseis .....

isikut tõendav dokument .....
 (nimetus, nr., kelle poolt välja antud,
 väljaandmise kuupäev)

jahipileti nr. .... ,

alaline elukoht .....

selle kohta, et ta «.....» ..... 19... a. rikkus jahipidamise
 eeskirju: .....
 (rikkumise kirjeldus)

.....

Avastatud: ebaseadusliku jahi saadused .....
 (loetleda)

.....

püügivahendid .....

relv ..... süsteem, nr. ....

Avastatust võeti ära .....
 (loetleda äravõetu)

Vastupanu osutamise moodused: .....

Allkirjad: protokoll

koostaja .....

rikkuja .....

Tunnistame rikkumise fakti:

Tunnistajad: 1. ...., kes elab
(perekonna-, ees- ja isanimi)

..... (allkiri)

2. ...., kes elab
(perekonna-, ees- ja isanimi)

..... (allkiri)

Rikkuja seletus:

Rikkuja allkiri .....

METSAMAJANDUSELE TEKITATUD KAHJU MATERIAALSE VASTUTUSE KORRAST JA MÄÄRADEST

NSV Liidu Ministrite Nõukogu
1968. a. 21. augusti määrus nr. 641

NSV Liidu MK nr. 16 — 1968. a.
ptk. III (väljavõte)

1. Määrata kindlaks, et metsarikkumistes süüdiolevad ettevõtted, organisatsioonid (sealhulgas kolhoosid), asutused ja kodanikud kannavad materiaalselt vastutust järgmistel juhtudel:

a) kasvava metsa raiumisel metsavarumisettevõtete, organisatsioonide ja asutuste poolt osatükkidel, mis ei ole raieks üle antud; kasvava metsa raiumisel kodanike poolt ilma raiepiletita (orderita) või pileti (orderi) alusel, kuid mitte sellel osatükil, sellises koguses ega nendest puuliikidest, mis on metsaraiepiletil (orderil) näidatud;

b) kasvavate puude ja põõsaste vigastamisel kasvujõuetuseni;

c) maharaiutud, samuti tormimurru ja tuuleheite puude omastamisel või jalalkuivanud puude omavolilisel raiumisel;

d) metsa hävitamisel või kahjustamisel süütamise või tulega hooletu ümberkäimise tagajärjel;

e) metsa kahjustamisel tööstusjäätmete, kemikaalide ja heitveega, kui sellele järgneb metsa kuivamine;

f) metsaosade omavolilisel juurimisel ja üleskündmisel või nende omavolilisel kasutamisel ehituste püstitamiseks, lao- ja mahalaadimiskohtadena, puidu töötlemiseks või maavarade kaevandamiseks;

g) metsakultuuride ja taimlates või istandikes kasvatatavate seemikute ning istikute hävitamisel või kahjustamisel, samuti uuenemisele määratud aladele loodusliku uuenduse või isekülvi teel kasvanud noorendike hävitamisel või kahjustamisel;

h) omavolilisel heinaniitmisel ja kariloomade karjatamisel metsades;

i) omavolilisel pähklite ja viljade korjamisel aladel, kus see on lubatud ainult pileтите (orderite) alusel.

2. Metsarikkumistega tekitatud kahju, mis on näidatud käesoleva määruse punkti 1 alapunktides a ja b, hüvitavad ettevõtted, organisatsioonid (sealhulgas kolhoosid) ja asutused kehtivate kasvava metsa väljaandmise taksihindade kümnekordses suuruses esimese taksijärgu järgi kõikides metsataksivööndites, kehtestatud taksihindade alandamise norme rakendamata.

Käesoleva määruse punkti 1 alapunktis c ettenähtud juhtudel hüvitavad ettevõtted, organisatsioonid (sealhulgas kolhoosid) ja asutused metsarikkumisega tekitatud kahju nimetatud taksihindade kahekordses suuruses.

Kodanikud hüvitavad käesoleva määruse punkti 1 alapunktides a, b ja c loetletud metsarikkumistega tekitatud kahju arvestustakside järgi, mille on kehtestanud liiduvabariikide ministrite nõukogud elanikkonna poolt ebaseaduslike raiete või metsa kasvujõuetuseni vigastamisega tekitatud kahju arvestamiseks.¹

3. Käesoleva määruse punkti 1 alapunktides d ja e näidatud tegudega tekitatud kahju hüvitavad metsarikkujad järgmiselt:

¹ Kehtestatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1964. a. 14. aprilli määrusega nr. 164.

1 metsa kaubalise väärtuse kadude maksumuse ulatuses, mis arvutatakse antud maakohas kehtivate kasvava metsa väljaandmise takside järgi; hukkunute asemele uute metsakultuuride või loodusliku tekkega noorendike kasvatamise maksumuse ulatuses; territooriumi puhastamistöõde maksumuse ulatuses.

Metsa hävitamisel või kahjustamisel süütamise või tulega hooletu ümberkäimise tagajärjel arvatakse kahjusummasse ka kõik tulekahju kustutamise kulud. Kahju, mis on tekkinud metsas paiknevate hoonete, ehitiste ja muu vara hävimisest või kahjustumisest põlemisel, kui tulekahju oli tekkinud metsarikkumise tõttu, hüvitatakse tsiviilseadusandluse üldiste normidega ettenähtud korras ja suuruses.

4. Käesoleva määruse punkti 1 alapunktis f näidatud metsarikkumistega tekitatud kahju hüvitatakse maksumuse ulatuses, mis kulub territooriumi metsamajanduslikuks kasutamiseks uuesti kõlblikuks muutmisele. Kui nende tegude toimepanekuga kaasneb veel muid antud määruses loetletud metsarikkumisi, suurendatakse hüvitatava kahju suurust summa võrra, mis on määratud vastava metsarikkumise eest kooskõlas käesoleva määrusega.

5. Teha liiduvabariikide ministrite nõukogudele ülesandeks kinnitada 3 kuu jooksul käesoleva määruse punkti 1 alapunktides g, h ja i näidatud tegudega metsamajandusele tekitatud kahju eest kahjutasu arvestamise taksid.¹

6. Vastutus käeoleva määruse punktis 1 loetlemata metsamajandusele kahjuoovate tegude eest määratakse kindlaks liiduvabariikide seadusandlusega.¹

7. Metsavarumissettevõtted, -organisatsioonid ja -asutused, samuti kodanikud, kes rikuvad «NSV Liidu metsadest kasvava metsa väljaandmise eeskirju» või «NSV Liidu metsade tuleohutuse eeskirju», kannavad nende eeskirjade või teiste seadusandlike aktidega ettenähtud vastutust.

8. Metsarikkumistes süüdi olevad isikud kannavad käesoleva määrusega ettenähtud materiaalselt vastutust, olenemata sellest, kas neid võetakse kehitiiva seadusandlusega ettenähtud juhtudel kriminaal- või administratiivvastutusele.

9. Metsarikkumistega metsamajandusele tekitatud kahju hüvitamiseks sissenõutud summad (sealhulgas kolhoosidelt, kolhoosidevahelistelt metsamajanditelt ja metskondadelt nende poolt kolhoosimetsades toimepandud metsarikkumiste eest), samuti metsast ebaseaduslikult hangitud toodangu realiseerimist saadud summad kantakse liiduvabariigi eelarvesse. Ettevõtelt, organisatsioonidelt, asutustelt ja kodanikelt, sealhulgas ka antud kolhoosi liikmetelt metsarikkumiste eest kolhoosimetsades sissenõutud kahjutasu summad kantakse vastavalt kehtivale seadusandlusele kolhoosi, kolhoosidevahelise metsamajandi või metskonna tuludesse.

10. Teha liiduvabariikide ministrite nõukogudele ülesandeks läbi vaadata ametiisikute administratiivvastutuse kindlaksmääramise küsimus, kes on süüdi metsarikkumises, samuti «NSV Liidu metsadest kasvava metsa väljaandmise eeskirjade» või «NSV Liidu metsades heinaniitmise ja kariloomade karjatamise eeskirjade» rikkumises.²

¹ Kehtestatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1969. a. 26. veebruari määrusega nr. 91.

² Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1968. a. 23. oktoobri määrusega nr. 362 on kehtestatud, et ametiisikuid, kelle süü läbi on toimunud metsarikkumine, samuti «NSV Liidu metsadest kasvava metsa väljaandmise eeskirjade» või «Eesti NSV metsades heinategemise ja karjatamise eeskirjade» rikkumise, karistatakse administratiivkorras rahatrahviga kuni 50 rubla.

Trahve määravad rajoonide ja linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede administratiivkomisjonid.

11. Määrata kindlaks, et metsarikkumise teel ebaseaduslikult hangitud toodang võetakse ära.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklikul Metsamajanduse Komiteel kooskõlastatult NSV Liidu Ülemkohtu, NSV Liidu Prokuratuuri, NSV Liidu Uhisondliku Korra Kaitse Ministeeriumi, NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi ja NSV Liidu Rahandusministeeriumiga töötada välja ja kinnitada 3 kuu jooksul nimetatud toodangu äravõtmise, arvestuse ja realiseerimise instruksioon, nähes selles ette metsarikkumiste aktide koostamise korra, samuti käesoleva määruse punkti 1 alapunktides d, e ja f loetletud tegudega tekitatud kahju kindlaksmääramise korra.

12. Teha NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1950. a. 22. märtsi määrusega nr. 1181 kinnitatud «NSV Liidu riikliku metsavalve põhimääruses» järgmised täiendused ja muudatused:

a) täiendada punkti 2 alapunkti e järgmise lõiguga:

«Kui metsarikkuja isikut ei ole rikkumise kohal võimalik kindlaks teha või kui metsarikkuja keeldub aktile alla kirjutamast, toimetatakse ta lähimasse küla või alevi töörahva saadikute nõukogusse või miilitsaosakonda tema isiku kindlakstelemiseks ja akti koostamiseks»;

b) punkti 21 alapunkt b sõnastada järgmises redaktsioonis:

«Lõpetada töõndusliku iselomuta ja esmakordselt sooritatud väikeste metsarikkumiste toimikud, kui tekitatud kahju ei ületa kümnet rubla liiduvabariikides kehtivate takside järgi, mis on ette nähtud kahjutasu arvestamiseks metsarikkumiste eest, samuti metsarikkumisasjad, mis ei too kaasa kriminaalvastutust, juhul kui metsarikkujat ei ole avastatud».

13. Määrata kindlaks, et käesoleva määrusega ettenähtud materiaalselt vastutust rakendatakse 1969. aasta 1. jaanuarist metsarikkumiste toimepanemisel kõikides NSV Liidu metsades, sealhulgas ka kolhooside ja sovhooside maadel asuvates kaitsepuistutes, välja arvatud põllukaitseistandike kahjustamised, mille eest on vastutus ette nähtud NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1955. a. 11. jaanuari seadlusega «Vastutusest kultuuride kahjustamise eest kolhoosides ja sovhoosides».

METSARIKKUJATE TÄIENDAVAST MATERIAALSEST VASTUTUSEST

(Kooskõlas Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1969. a. 26. veebruari määrusega nr. 91)

1. Raieks mittemääratud puude raiumise korral metsavarujatele üleantud raielankidel kannavad metsavarujad sama materiaalselt vastutust, nagu on ette nähtud puude omavolilise raiumise eest. Ettevõtted, organisatsioonid ja asutused, kes ei ole metsavarujad, vastutavad materiaalselt kõigil kasvavate puude raiumise juhtudel, välja arvatud väikeste raiete korral, mis on hädavajalikud teel juhtunud avariide likvideerimiseks. Ettevõtetelt, organisatsioonidelt ja asutustelt nõutakse kahjutasu sisse taksihinna 10-kordses väärtuses, kodanikelt kahjutasutakside järgi.

2. Ettevõtted, organisatsioonid, asutused ja kodanikud, kes on süüdi ametkondlike või majandisest metsateede, teepäraldiste, kvartali- ja langipostide, metsamajanduslike plakatite ja siltide hävitamises või kahjustamises, metsasihide muutmises autodele raskesti või üldse mitte läbitavaks ning riigimetsafondi maadele rajatud metsakuivenduskraavide, sildade, trupide ja purrete ning drenaažisüsteemide kahjustamises või hävitamises, tasuvad taastamistööde kolmekordse maksumuse.

3. Metsakuklase pesade sihiliku hävitamise või kahjustamise eest, välja arvatud nende ümberasustamise juhud metsakaitse eesmärgil, nõutakse sisse 15 rubla iga pesa eest.

4. Metsasambla ja kõdu omavolilise korjamise eest nõutakse 50 kop. igalt ruutmeetritl.

5. Metsadesse, parkidesse, metsaaladel paiknevatele puhkekohtadele ja looduskaitsealadele prahi vedamise eest nõutakse I grupi metsades 10 rubla ja II grupi metsades 5 rubla iga koorma eest. Paikkonna prahistamisel kodanike poolt nõutakse sisse 3 rubla iga prahistatud koha eest.

6. Pähklite korjamise eest keelatud ajal või keelatud kohtades nõutakse sisse korjatud pähklite kolmekordne kokkuostuhind.

7. Metsa valdavate ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste juhatajatel on õigus vabastada metsarikkujaid materiaalsest vastutusest järgmistel juhtudel:

a) hävitatud või kahjustatud metsakultuuride või looduslike uuenduste taastamise korral esimesel metsarikkumisele järgneval kultiveerimisperioodil ning hoolduskulude tasumise korral selle vanuseni, mis oli metsakultuuril või looduslikul uuendusel enne hävitamist või kahjustamist;

b) punktis 2 loetletud objektide taastamise korral hiljemalt 1 kuu jooksul;

c) keelatud kohtadesse veetud prahi äravedamise või prahistatud kohtade korrastamise korral 10 päeva jooksul.

On kehtestatud taksid kahjude arvutamiseks metsakultuuride, loodusliku uuenduse, isekülvi ning taimlates ja istandikes kasvavate seemikute ja istikute hävitamise või kahjustamise eest ning omavolilise heinaniitmise ja karjatamise eest vastavalt lisadele.

Täiendavaid kahjutasumäärasid rakendatakse siis, kui sooritatud metsarikkumiste eest ei ole materiaalse vastutuse määrasid kehtestatud «NSVL metsades kasvava metsa väljaandmise eeskirjadega».

METSAAUENDUSELE TEKITATUD KAHJUDE ARVESTUSTAKSID

		Kahjutasu suurus (rbl.)	
		I grupi metsas	II grupi metsas
1.	Iga hävitatud või kahjustatud metsakultuuri, loodusliku uuenduse või isekülvi hektari eest vanuses kuni 10 a. üle 10 a.	460	360
		Sama, mis puude omavolilisel raiumisel või vigastamisel	
2.	Iga hävitatud või kahjustatud seemneistandiku või teiste istandike hektari eest	575	575
3.	Taimlate või istandike hävitamisel või kahjustamisel:		
	1) iga hektari seemikute eest	7500	7500
	2) kuni 5 a. vanuste istikute 1000 tk. eest	500	500
	3) iga üle 5 a. vanuse istiku eest	5	5

METSAMAJANDUSELE OMAVOLILISE KARJATAMISE VÕI HEINANIITMISEGA TEKITATUD KAHJUDE ARVESTUSTAKSID

		Kahjutasu suurus (rbl.)	
		I grupi metsas	II grupi metsas
I.	Omapooliline heinaniitmine		
	1) heinamaadel	25	25
	2) väljaspool heinamaid	75	50
II.	Omapooliline karjatamine		
	1) karjamaadel		
	a) iga vanema kui 2 a. veise ja hobuse eest	5	3
	b) iga noorema kui 2 a. veise ja hobuse ning iga lamba eest	2	1.50
	c) iga kitse ja sea eest	6	4
	2) karjatamiseks keelatud kohtades	Varem loetletud kahjutasu kolmekordses väärtuses	

«.....» 19..... a.

Kolhoos, kolhoosidevaheline metsamajand (metskond) .....

Rajoon .....

Oblast (krai, ANSV) .....

Vabariik .....

KOLHOOSIMETSADE KÕRVALKASUTUSE PILET

Lubada .....

(keda)

(niita heina, karjatada kariloomi jm.)

ulatuses .....

(hulk, pindala)

metsaosas, kvartalil nr. ....

Kasutamise tähtaeg «.....» 19..... a.

kuni «.....» 19..... a.

Allkiri .....

(kolhoosi esimees või kolhoosidevahelise metsamajandi, metskonna nõukogu esimees)

(Pitseri koht)

(kolhoosi, kolhoosidevahelise metsamajandi, metskonna raamatupidaja)

S I S U K O R D

Üldised eeskirjad	3
Metsafondi arvestus ja metsakorraldus	6
Metsakasutus	7
Hooldusraied	13
Metsa taastamine	16
Metsavalve metsarikkumiste ja tulekahjude ärahoidmiseks ning metsakaitse kahjulike putukate ja seenhaiguste eest	18
Vastutus metsarikkumiste eest	22
Kõrvalkasutused kolhoosimetsades	25
Metsatööndused ja metsa vaigutamine	27
Metsamaade üleviimine muudeks kõlvikuteks, põllumajanduslike kõlvikute puhastamine, puhastamisest saadava puidu kasutamise kord	28
Töö organiseerimine, arvestus ja aruandlus metsamajanduses	29
Metsamajanduse riiklike organite poolt abi osutamise ja kontrollimise kord	29
Lisa nr. 1. Metsaraiepilet	32
Lisa nr. 2. Kasvava metsa vähesel arvul väljaandmise order	36
Lisa nr. 3. Metsa väljaandmise raamat	38
Lisa nr. 4. Näide kohalike tüvetabelite koostamiseks	39
Lisa nr. 5. Hooldusraiete raamat	40
Lisa nr. 6. Metsakultuuride arvestuse raamat	41
Lisa nr. 7. Raiekoha ja varutud puidu ülevaatuse akt	41
Lisa nr. 8. Revisjoni akt	44
Lisa nr. 9. Metsarikkumise aktide arvestuse ja registreerimise raamat	46
Lisa nr. 10. Metsatulekahjude arvestamise raamat	47
Lisa nr. 11. Metsatulekahjude aruanne	48

Lisa nr. 12. Metsarikkumise aruanne	49
Lisa nr. 13. Metsarikkumise akt	50
Lisa nr. 14. Metsatulekahjude akt	55
Lisa nr. 15. NSV Liidu metsades tuleohutuse eeskirjade rikkumise akt	60
Lisa nr. 16. Jahipidamise eeskirjade ja tähtaegade rikkumise protokoll	62
Lisa nr. 17. Metsamajandusele tekitatud kahju materiaalse vastutuse korrast ja määradest	65
Lisa nr. 18. Kolhoosimetsade kõrvalkasutuse pilet	70

С И С Т Е М А

П И Л Е Т К О Р В А К А С У Т У С Е К О Л Х О О С И М Е Т С А Д Е

1	Üldised eeskirjad
2	Metsatulekahjude eeskirjad ja metsatulekahjude akt
3	Metsarikkumise eeskirjad
4	Metsatulekahjude eeskirjad
5	Metsarikkumise eeskirjad
6	Metsatulekahjude eeskirjad
7	Metsarikkumise eeskirjad
8	Metsatulekahjude eeskirjad
9	Metsarikkumise eeskirjad
10	Metsatulekahjude eeskirjad
11	Metsarikkumise eeskirjad
12	Metsatulekahjude eeskirjad
13	Metsarikkumise eeskirjad
14	Metsatulekahjude eeskirjad
15	Metsarikkumise eeskirjad
16	Metsatulekahjude eeskirjad
17	Metsarikkumise eeskirjad
18	Metsatulekahjude eeskirjad
19	Metsarikkumise eeskirjad
20	Metsatulekahjude eeskirjad
21	Metsarikkumise eeskirjad
22	Metsatulekahjude eeskirjad
23	Metsarikkumise eeskirjad
24	Metsatulekahjude eeskirjad
25	Metsarikkumise eeskirjad
26	Metsatulekahjude eeskirjad
27	Metsarikkumise eeskirjad
28	Metsatulekahjude eeskirjad
29	Metsarikkumise eeskirjad
30	Metsatulekahjude eeskirjad
31	Metsarikkumise eeskirjad
32	Metsatulekahjude eeskirjad
33	Metsarikkumise eeskirjad
34	Metsatulekahjude eeskirjad
35	Metsarikkumise eeskirjad
36	Metsatulekahjude eeskirjad
37	Metsarikkumise eeskirjad
38	Metsatulekahjude eeskirjad
39	Metsarikkumise eeskirjad
40	Metsatulekahjude eeskirjad
41	Metsarikkumise eeskirjad
42	Metsatulekahjude eeskirjad
43	Metsarikkumise eeskirjad
44	Metsatulekahjude eeskirjad
45	Metsarikkumise eeskirjad
46	Metsatulekahjude eeskirjad
47	Metsarikkumise eeskirjad
48	Metsatulekahjude eeskirjad
49	Metsarikkumise eeskirjad
50	Metsatulekahjude eeskirjad

ПРАВИЛА ВЕДЕНИЯ ХОЗЯЙСТВА В КОЛЬХОЗНЫХ ЛЕСАХ.
На эстонском языке

Управление научно-технической информации Министерства сельского хозяйства
Эстонской ССР. Таллин, ул. Техника, 24.

Toimetaja H. Väljaots. Tehniline toimetaja M. Olm. Korrektor L. Sallo. Laduda antud 25. 1970. Trükkida antud 30. VII 1970. Paber 60×90/16. Trükipoognaid 4.5. Arvestuspoognaid 4.03. Trükiarv 2100. Tell. nr. 472. MB-07715. Kohila Paberivabriku trükipaber nr. 2. Trükikoda «Kiir», Viljandi, V. Kingissepa t. 31. Hind 10 kop.

Hind 10 kop.

A

30797

77409

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00431780 8